

सपुरिका राजा कंचन दत्त का पुत्र कर्ण ध्वज भन्या को साहेब लाई जहा  
हजूर के मेजा लक्ष्मी प्रेम भन्या की लाइ विवाह गतीति मित्र विनिग  
न भन्या या काई भनिकर जोरि विनिगया क्या मर्ज डछ भदा भिन्न व  
८ मेजा ने आ फ्रा वावा का हजूर मी आ या का वरुन लाई फर्की इदिश  
ता हजूर लाई वरुन ते पा पला ग्या छ तमर्थ तो आ या का वरुन लाई दी  
कन मेरा विवाह गरिदिनु हवस यति मेरा विनिलाम भनि भिन्न  
वाट वावा का हजूर मी मे बाले विनि गरिनर राजाले पुत्री का वचन  
सुनी कन मेजा दिन्या ठहरायो काजि विरवाऊ सेन ले यनि यति  
पुसि मे कन लाष रुये या का अगुठि यता लाई कन वरिया धली  
नगया राजाले यनि विवाह को सामा गीत यार गर्न लाग्या ते  
साम समय मा तेसे मुलु क मा धर्म सिं भन्या कि कुलाल की छोरि  
सोवर्न भन्या की सितेति ने मेजा मित्यारि ग्या कोर हे छ ताहा  
पछि मे या को विवाह रुन लाग्या को तो सोवर्न भन्या की कु  
लाल की छोरिले आ फ्रा वावा छे उं भ छन हे वावा मेरा नि मित्रि  
मेजा का विवाह रुन लाग्यो पछि मे ले भेट न का हां पा उं ला तमर्थ  
आज मे ले भेट न जानु भनेर आ फ्रा वावा छे उं १ या सम गी कन सो  
वर्न कुलाल ने ले मेजा लाई भेट न आइनर तव दवार पुगी मेजा  
का हजूर मी गई वसी कर जोरी विनिगया हेमिति नीजू आज देवी  
उजा ते हजूर लाई का हा देष न पा उला तमर्थ आज मे ले संवधि  
चपछि थाहा रुन्या छेन तमर्थ हजूर की मर्न काल क्या ना छ कहो व  
नु हवस सोहि अठार माव स्याऊ भंदा मेजा भ छन हेमिति नीजू तथा  
जिले आजा गया को कुरा जो ग्य हो मेरा मर्न काल ता श्री नारायण का  
हात्मा छन उने काले जान्या मन सुवा भया देषि हेमिति नीजू यो महर  
देषि पूर्व दिसा इड पोषरी रुक छ ताहा सुन को माछा छन तेसा छा  
को येत माहि रा को हाड छन तो माछा मारि येत चिरि हिरा को हाडि  
कि दिया देषित वम मछु हेमिति नीजू ते सो गर्न का सक त्या छन मम  
रुला हेमिति नीजू यस्त कुरा मा तथा जिफि क्रि मा नु य देन अवे घर क  
कनु हवस भनेर सोवर्न भन्या की कुलाल नी मेजा का वचन सुनी  
विदा भे घर फर्कि कन आ फ्रा वावा लाई भ छन हे वावा मजा डदा घर  
इड पोषरि मा सुन को माछा मे ले देष्या तो माछा मारि त्या इ दे उ नत्र  
मे ले भाट घान्या छेन भनिकन रोध ना गरि वसिन् तव धर्म सिं कुला  
लामन मा आ फ्रा छोरि को वचन फाल नन सकि जाल लियेर रात्रि  
विषे मा इड पोषरि मागे जाल फेजि कन सुन को माछा मारी कन  
आ फ्रा छोरि का हात मा पुयाई दिया तव सोवर्न ले माछा लियेर  
सिमे भीत्र आ फ्रा को था मालगी कन माछा को घेर विरि हिरा का



हाउरि कि आक्रा गलामाला राधीन तेस्ता विच मांद वार मि भैया  
मारिन् त्यो मैया मया को देखी कन राजा चित्त ना गर्छन् त्यो मैया ता वि  
गया किरहेछ विवाह नला ग्यो भनी सर मले येर चिरि मया छन् भ  
निराजा अति क्रोध भैकन आजा गर्छन् हे थर थो की हो यो मैया लाई  
कैलाशपुरी को राजा का छोरा लाई दिया को हुन् अब मया ता पनि उ  
ने काज गा माल गरेर फालि आउ भन्या थर्पी की ले मया को मैया लिये  
रु कवल धिय भन्या का वन मा गई कन अकालि आया ताहा प्रांत  
काजि विरवाड मेन कर्ण भज साहे काह जू मा पुगेर विनि गया हे सा  
हे व इभा पुरिका राजा उधो कल्ल का छोरी लक्ष्मी प्रेम भन्या को मैया  
मागी लसरा विचार गरि आया कलाल सरा मया हिड्या पनि मुक्तो  
पाउलो पर्न्या हास्या मा पनि चंपा को फल वस्त्रा सब गुरा काल सरा  
ले संजक्त भया की रहेछ तिनै मैया मागी सहि पत्ता लाई लगन ठ  
हराई कागज लेखी कन आउँ भनि सबै विस्तार गरि विनी गया तवसा  
हे व अति पुसि भैकन बलियार थ चलाई कन उलही का घर मा पुग्दा  
ताहा प्रांत राजा उधो कल्ल ले पनि जयंति पछि सिउर जात्रा गरे मा  
फ्रा घर लगी देरा घताई कन वसाया ताहां पछि जत मा वस्त्रा वधत  
भायोर राजाले आक्रा मत्री सिव दाम संग भन्छन् हे काजि सिव दाम  
जयंति भन्या आइ पुग्यो अह भन्या मैसा मारिन् अब कसो गर्न्या हो मै  
या की निती नो सुवर्ण लाई लाई कन कन्या दान गरि देउं की कसो हो  
न्या काजि विनि गर्छन् हे महाराज जो गुरुकुम भयो ते मै गन्गी हो  
भन्या त्यो सोवर्ण कुलाल नी ल्यायेर जग्य मारा धि विवाह गरि दिया  
ताहा पछि १०१२ दिन भया पछि विडा भै दोल्पा ली कन आक्रा घर के  
लासपुरी मा आई वयो आनन्द सित वस्या भया ताहां पछि केहि दि  
न्या मा हे वले रानिकार सन विचार पर्दा मुन का पाई लोयनि देवेनन्  
हास्या मा चया को फल पनि घेतेन लक्षणा केहि देवेनर साहे व अ  
ति क्रोध भैकन भन्छन् हे काजि विरवाड मेन मल्लाइ ता तैले छलि  
कन विवाह गराईस् तता मेरा साथ मा गघन्या मा फिक कोर हेन छस्  
अब तलाई मारि छु भनिकन १०१५ जना मानि मध्य राई कन मान्य  
गयार ल काजि लाई कातन भनि वन मा ले गयार वन मा पुगी का  
जिलाइ कातन घोजया जगत् मनि भन्या का १ उडाले भन्छन् हे सादी  
भाइ हरु हो राजा का जात डलो छु पछि मेरा काजि ल्याउ भन्या हा मि  
ले क्या भउला तसर्थ काजिलाई आहा वन्का वडार मारा धि जाउ ति मि  
हानिले पाले सित घान ल्याइ दिन्या गरुला साहे व छेउ भन्या मारि आ  
उं ननुला भनिकन मतो गरि वन्का वडा मी रा धि गयार साहे व काह जू



मां काजिलाई मारिआयुं भनिविनिगया. ताहा ज्ञांत २०१२५दिना  
 राजाकवलदियभन्याकावनमासिकारवेलनभनिजोदामा. तेस  
 वनमाता. वडोडवारवनायाका. हिरिनाडलो. पोषरी. दाहारेच  
 लपिपल. कारुषमायाको. फुलवारिवगेवावनायाको. हातिला  
 रुतवेला. समेतवनायाको. अत्यनसोभायमानभयाकोदेण्या  
 रु राजाआतागछेन. हेअहरियाचहो. योवनमायसोतखत.  
 वनियाकोरहेछ. काअर्थलेहोभन्या. पावहरुवितिगछेन. हेम  
 हाराजहजुरकारजाईभयाका. २२ बाइसपुस्तामेसको. योवनमाय  
 सोतघत. वनियाहामिहरुले. जान्यासुन्याकोछेन. आजैदेयो  
 भन्यार. राजालेयांचहरुलारिवमासिधारवेलनघठार. आऊ  
 ठोकाघोलीभिन्नपस्या. चारैकुनामामेनपत्रिवाल्याका. घरभरि  
 ज्वसंपूर्णभयाका. सिरानमाथिपानपटवान. थाल्मारायाको  
 सुवर्णका. धरियामाभिठकलाठ. कुलचनवाविछाडना. भयाके  
 यमातघतमा. पेनचिरिमन्यावि. रानिसीतरखाकोदेवता. राजा  
 वडोआअर्थमानिकन. ताहिवस्या. पछिसाजकावधतभयोर.  
 राजाआफनादवीरमागया. सदासर्वदा. दिनकादिन. एकएक  
 फेराहेनजोथा. तवदसमेना. समयसादवलसितरुदा. अधम  
 मेलामारानिलाइगर्भभयोर. पुत्रजन्मा. पुत्रपनीयांचवर्धभयो  
 रु. ताहाप्राज्ञइनेराजाले. पुत्रदेय्यारअतिआअर्थमानिरहो. य  
 कदितता. राजालुकिरहा. कोषियो. तेस्तावेला. जववाइघरि  
 रातवित्योर. मयाकीरानि. जागोभेकन. ठरैकुनामावत्रिवालिक  
 न. घरलिपि. पुत्रकनकायमाली. सिहानमाठिका. पानपटवान  
 हिकि २ भागलाइ. १ कभागसिहानमाथिपान. १ भागराठिपुत्र  
 कनदिया. १ भागआफुलेवाननयारभया. पुत्रभंछन. हेमहता  
 रिन्. वावाजीकनकानदिनभयेन. भंदा. महतारिभंछन. हेपु  
 तनेरावावाकाहाछुनर. तिमिलेतसोभन्यो. भंदापुत्रभंछन. हेम  
 हतारिन्. मेरावावायाहो. आइकुनामालुकिरहाकाछुन. भंदा. मह  
 तारिआतागछेन. हेपुत्र. तिसावावाजाहाछुनभन्या. डाकिन्याउ  
 भंदा. एतिमहतारिका. आतामानिकन. पुत्रसाहेवन्. गर्कन  
 विनिगछेन. हेवावाज्. हजुरलाई. महतारिन्. वोलाउनऊंछ.  
 पालुनहवस. भनिडाकि. लण्योर. राजारानिकाभेटभइन्. ताहां  
 प्राज्ञराजाकाहजुर्मा. रानिलेविनिगछेन. हेमहाराज. हजुरका.  
 काजि. विरवाइसेनपनिआयाकाछुकी. भंदा. राजाआतागछेन  
 हेरानितिमिले. काजिलाई. कसोजानिस्. भंदा. रानिविनिगछेन  
 हेमहाराज. हजुर्लेमलाई. मानपठायाका. उधोकरहाराजाकि.



उत्रीसभीप्रेम भन्याकीमेंया भन्याकीतामऊं हजुलैविवाहग  
 रिल्यायाकोता कुलालकीछोरी सोवर्नीभन्याकियोरुन ह  
 जूकीकाजिमक्यानचालपाउंदैन न भनि सवेकुराविनिगया  
 र राजाआतागईन हेरानिकाशिकाता मैलेमारिआयुं भंडा  
 रानिरुंदेरुंदे विनिगईन हेपभूकाजिमयाकाठाउंमा हाड  
 षोडकेहिवाकिरहाकाछकि षोजनपहाइवस्तुहवम का  
 निलोइमजगाउंदाऊं भंडा राजादरवारफकिंकन भंछनहे  
 पांचही मेराकाजिविरवारुसेन लाइमारिआउन्यातिमिहरु  
 हो श्रवतिमिहरुले काजिलाईल्याउछोकी नतरतिमिहरुला  
 इमारिदिछों भंडापांचहरुविनिगईन हेमहाराजहजूकीऊं  
 लेवनमाकादनलगाकोहो पछिहजुरलेहामिहरुलाई यस्तै  
 मर्जिहोला भनिकन हामिलेवनकावडारमा राखिआयाका  
 थिन्न पालैसितथानदिनजानथा भनि काजिलाइल्याईदा  
 धिलगरिदिया ताहाप्रात राजाकाजिउछैननाभैकन रानि  
 काहजूमगया ताहागैकन भलाकुसारिगरिकन राजारानि  
 काजितिनेजनाकामनश्रुतिषुसिभैकन रानिलाईदरवारमा  
 ल्याया रानिदरवारमापनिपुगिन् उज्जालोयनिभयो तवरा  
 जाकाछोरा घामपनिकिरालाग्यो रानिपनिप्ररिन् जवतआ  
 परभयो तवराजाकाछोरा साहेवरुनलाग्यो तवकाजिभछ  
 न हेजेठोमहारानि साहेवरुनलाग्यो आफ्नामहतारीभन्यास  
 कलाऊनभयाकोछ केटाकेटिलाईफल्याउन्याकामहा तसर्थ  
 त्योहिराको मालाश्रुलिछिन्देउ भंडा जेठिरानिलेहिगकाहा  
 डकामाला साहेवकागलामाहालिदिया ताहापछिसांजप  
 र्वावषमा साहेव श्रुफामहतारिकाकाषमावस्त्रगयेछर  
 त्योहिराकोहाडकामालालेरानिकाहृदयमा लाग्योर बाह  
 धरिपनिविन्यो मयाकीरानिपनिगोगोऊनभयो ताहाप  
 छिसाहेवले लायाकाहिराकोहाड फिकि वाहामाराषि ता  
 लचा मारिसध्या ताहाप्रात स्ववर्नीभन्याकिकुलालनीका  
 नाष चुल्ठो काटिदेसधुमाई सहरवाहिर निकालिदिया  
 ताहापछि कैलासपुरिभन्याको तिनेराजारानिकाजिउनेज  
 नाले मोजमजाकअनेक भोग्यमानसंगरजाईगरिसुषआन  
 न्दसंगवराहभया ॥ ॥ इतिश्रीविष्णुपदचितायां लालहि  
 राप्रतिपुराने इन्द्रहृस्पतिसंवादेद्वितीयोध्याय २ कैलास  
 पुरितथाराजा हिराकन्याविवस्तथा लालपरपुनश्रैवमश्रु



पीछरंगता. अस्यार्थ. ताहो प्रांत. लाल हिरालाई आफना बाबा  
 महतारिले पृतिछुताऊन लाग्यो. भनिकन. यकै वर्णका पोसाक  
 एकै वर्णका घोडा. मासवार भैकन रात्रि विषे मा. देशान्तर भागी  
 गया. ताहा देखि जांदा २ जगतपुर भन्याको १ नगर थियो. ताहावा  
 कसर भन्याको १ दैत्यले. ताहा कामानि सनि पात गरी. आफैले  
 जाई गरिकन बस्या कारछाछन्. त्यो सहर मा लाल हिरा पुष्पार. पा  
 निधान माया. त्यो दैत्यका बापु छोरा. पांचै जना मिलिकन धान  
 खाई लाग्यार. ताहा पछि लाल हिराले. तर्वार चलाइ. जाई लाग्योर  
 पांचै जना दैत्यका लाई काटी निपाट गरी. कन. त्यो नगर मा बड. बड  
 प्रकास. भन्याका राजपुत्र. लाई थापि टिकालाई दिया. ताहा प्रांत  
 ताहा देखि लाल हिरा जांदा २ दन्तपुर भन्याको. १ कनगर थियो.  
 ताहा प्रतिसेन सेन भन्याको राजा थियो. ताहा दुलो बजार. वन्या  
 कारहेछ. त्यो सहरका पुछरमा. एक लघयती वस्या कोरहेछ. त्यो  
 सहर्मी. लाल हिरा डवै जना. आइ पुष्पार. ताहां पाल्गामा वस्या  
 ताहा प्रांत. बजार मा सोदागर्न. लाल जानु भयोर. बजार मा गैक  
 न. जगाजगामा. सोदागर्दै. बजारका पुछरमा. पुष्पा ताहा प्रांत.  
 लाल लाई लघयति वस्याले दे प्यार. असता मंत्री कन. छरिदि  
 थोर. लाल लाई भेडा तुल्याई राखेन्. ताहा प्रांत हिरा भन्छन्. ला  
 लता. अरुतक सायेनन्. क्या भयो. काहो जानु भयो. भनि. भो लि  
 बेल प्रभाते उठि बजार मा घोजन जाउं भनी. बजार मा जादाता. ज  
 गाजगामा सोदा. लालले गस्याका. पवर. पुहेर. बजारका पुछरमा.  
 उगि हिरा भन्छन्. लाल हो. जाहा तुम सोदा करल. सब कोहि  
 पुछल बाट. अवन पुछल. बनिया बजार. काहा गयो भेरिलाम् १  
 अस्यार्थ. यतिकुरा हिराले भन्याका ववन. सुनि लाल भन्छन्.  
 रानि हिरा हो. कउन देस मे जन्म लियो हे. कउन देस मा भु. पुन्य  
 हित यस्या दुतल नाहि. यहि देस मे राज करई. २ अस्यार्थ. य  
 तिकुरा लालले भन्या. हिरा भन्छन्. लाल हो जो दिन जन्मले स  
 लभावि. अवर मेतावल कोहि. देवदिय करम ससि. सहि देस  
 मे प्राति होइ ३ अस्यार्थ. हिराले लाल. लाई यतिकुरा को. आर  
 दियेर. आफु देस मा गईन्. ताहा प्रांत. १०१५ दिन सम्म वस्या १ दि  
 नता. राजा प्रतिसेन. काउऊनी भैसी १ बाघले मारि दियार. राजा.  
 ले सिकार जानु भनि. मुलुक मा जारा लाई कटवाल लाई. सहर कि  
 राया. मुलुक सबै. जारा गरि. नाना प्रकारका वाजा बजाई. अनेक  
 प्रकारको हति थारली. वन मा गइ. बाघको सिकार गर्न लागीन्



ताहापछिता राजालोकलस्कर भन्या हिरा अधिवनमा जांदा २ जा  
 हावाघवस्याकोछ ताहाहिरापुरे वाघसुत्याकादेवेर तवहिरा  
 लेतकीर चलाई मारिदियार वाघका कान पुर लि हिरादेगमा  
 आइकनवस्याको कसेलेचालपाइन ताहापछिराजाकोसिका  
 रिहरु गई मान्याको वाघ देषिकन भंछन् हेपांचहो वाघता  
 आहोंमैलेमान्या सवैजहिआउभन्यार सवैलस्कर भेटभैकन  
 वाघलाई वोकेर राजाकाहजुर्मा लैजादा तवराजाअतिपुसि  
 भैकन हेदाता वाघका कान पुर देषेननर राजाभंछन् हे  
 पांचहो योवाघतिमिले मान्याकोहोइन मान्याकोभया योसिं  
 हका कान पुर ल्याउभंदा सिकारिहरुकसेले ल्याउनसकेन  
 न ताहापछिराजाभंछन् योवाघमान्या दोओपुरुसलेमान्या  
 कोऊ तपोपुरुषधोजनययो योवाघजसूलेमान्याकोहो का  
 नपुरल्याउ मैलेघिलतछिउंला भनिसहरमाकद्वारफिरा  
 या ताहापछिहिराले वाघको कान पुर लीकनराजाप्रतिसे  
 नका हजुर्मालगिदियार राजाप्रतिसेनकामनमा चित्रनाग  
 छन विदेसि सियाहिले वाघमारीकन कानपूर ल्याईक  
 नवठायो भनिअतिपुसिभैकन भंछन् विदेसिहो कोन  
 देसमोआ विदेसि कोनदेसमोजाई काहोतुमारिजातवंसी  
 कोनकामसोआई अस्यार्थ यतिकुरा राजाप्रतिसेनले  
 विस्तारगरि सोइदा विदेसिभंछन् राजाप्रतिसेनहो पु  
 र्वदिमासो आयहोराजा पश्चिमदिमाहामजाई जाटहमारि  
 राजावंसिमलुक फेरनआइ २ अस्यार्थ यतिकुरा विदेसिले  
 राजाकाहजुर्माविंतिगदी राजाप्रतिसेनअतिपुसिभैकन भंदा  
 भया हेविदेसि तिमिनावडापराक्रमि राजपुत्रयाछो तिमि  
 लाई मेराछोरि जगत्कुमारि विवाहगरिदिहु तिमिलेविवाहग  
 र भनिकन विवाहगरिदिया ताहाप्रात दाइजा गोड पुवा स  
 ति घोडा आठाराजे वजारसेन चाकर दोलच समेत सज्ज  
 कगरि कनदियार ताहाप्रात आक्राघर गेकन हिराले मन्मा  
 चित्रनागछन मअखिले अखिविवाहगरिल्याया भनिकनव  
 स्याकावषतमा लषपतिवेस्याले हामामैयांऊनन भनिकन  
 पानसुपारिलियेर भेटगर्नआइनर ठोकामाघडाभैकन मि  
 त्रहाजिनिंतिगर्नपठाइनर हिराले योकरा चालपाईकन उलहि  
 रानिलाई मित्रकोठामादेवाई आफुले उलहिरानिका पोसाक  
 लाई वैद्यकमावसिकन लषपतिवेस्यालाईवोलाइनर लषप



तिवेस्याले. भिन्नगैकन. रानिलाई अस्पर्श. १ राषिदर्शनगारिकन. व  
 सिकरजोरि. विंतिगर्छन. र. भंछन. हेलषपतिमाउजू. तिमिता  
 वरुत. गुराजाछोरे. पुरुषकनपनि भेडातुल्याई. राषनजाछोरे.  
 होकिहोइन. भंदा. लषयति भंछ. हेमैजासाहेव. मैलेताहजुर्ले  
 ऊरागर्न भयाको. सवैवृथा. आजकालपनि. १ पुरुसलाइ भेडातु  
 ल्याई राषाकोछु. भंडारानि भंछन. हेलषयति भाउजू. आजकाल  
 भेडातुल्याई राषाको. पुरुस. फेरि पुरुषगर्न ऊंछकि. भंडालषय  
 तिभंछ. हेमैजासाहेव. त्यो भेडालाई. मैलेल्याइकन. हजुरकानजर  
 मा. पुरुसतुल्यायादेवी. मलाई. क्यावक्तनुहोला. भंडारानि आराग  
 छन. हेलषति भाउजू. त्यो भेडालाई. ल्याइकन. मेराहजुमी. पुरुष  
 तुल्यायादेवि. तिमिलाई. मैलेराषरुपिया. इलाम्देउला भंदा. रानि  
 कायतिवचनमुनिकन. लषयतिवेस्या अतिशुसि भैकन. आफराघरक  
 कि. भेडालाई ल्याई. कनरानिकाहजुमी विंतिगर्छन. हेमैयासाहेवहजुर्ले  
 ऊंछम भयाको भेडा. यईहो. श्रवयो भेडालाई. पुरुषतुलाछु. हजुर्लेनजर  
 रिवसुहोला. भंडारानिलेले भनि. हरिरहनुभयो. ताहा प्रान्तलषयतिवेस्य  
 ले. तेसभेडालाई. यहला अस्मता. मत्रिकन छरिदियार. त्यो भेडा पुरुषभैक  
 नलालप्रगत भयाकोदेधिर. तसैहिराले. लालकातरवार. बलाईर. लषय  
 तिवेस्यामारिदिया. ताहा प्रान्तलाल. हिराउईजनाको. भेटभैकनवरुत. हव  
 मान. भैकनहिराभंछन. हेपभुलाल. हजुर्लाई. मैले. राजाप्रतिमेनकाछि  
 रि. जगत्कुमारिभन्याका मेया. विवाहगरिराषाकोछु. भनि विंतिगरिक  
 न. रानिवस्याको कोथामालाल. लाई पठायार. हिरा अफुदोशोकोथामाव  
 सिन. यतिवृत्तिगयाको प्रकास भयाकोथियेन. रानिजगत्कुमारिलेयनिता  
 हाकाइनिआ. पाचहरुकसैलेपनिचालपायेनन्. उनियालाई मलामदि.  
 दामापनि. कैलाललेदिंथा. कैलेहिरालेदिंथा. उनिजाले. इलालहिराअ  
 नारहेछ. भनिकसैलेचालपायेनन्. तसैप्रकासगताहकेहिवर्षसम्मला  
 लहिराले. रजाईगरी. महान्यानन्दमितभोग्यमानगरिकनवस्याभया.  
 ताहोप्रान्त. लाललाई. छोरा. रानीजगत्कुमारीवाटयेडाभयार. हववडाई  
 गया. ताहा प्रान्तछेतिदिन्माछेतिगरि. आधेदिन्मा अष्टांगकर्मगरि. स  
 घारदिन्मा. नामकर्मप्रतिष्ठागरि. जोतिप्रकासनामराषिदिया. ताहाप्र  
 तसाहेवजोतिप्रकास १०।१५वर्षकाउमेर. ऊदा. लालहिराकामनमाचित्र  
 नागछन. तवहिरालेलालकाहजुमी. विंतिगया. हेलाल. हामिउवैजनादे  
 शान्तर आयाकाई. अहारजाईगरि भुलिरहन्नाहोइन. भनि विंतिगर्छलालभं  
 छन. हेहिराअवहामिजाउर. योरजाई छोराजोतिप्रकास. लाइ. तिकादिक  
 नजाउं. भनिउईजनाकासहाहगरिकन. लालहिराले. साहेवजोतिप्रका



सलाई भंछन् हेपुत्रजेतिपकामतिमिलेअहाकोरजात्रिगरिवसुतला  
 ईतिकोदिछु हाभितिर्यजात्राथाऊरदार माजानईश्याभयो भन्दासाहे  
 वभंछन् हेवावाजोग्यऊकुम्भयो पाउलागुहवसुभनिकन सर्वयात  
 तयारगरिदिया साहेवलाई अर्धार्ध सिकाई सायेतगरिवसुभया भो  
 लीवेरनगराकावषत्मा कसैथाहानयाईकनलालहिरासवाभैगया  
 ताहादिषिजांदाजादा रामेसपुरभन्पाका १ नगरधियो ताहालालहिरा  
 पुगेछर रातपनिपयो ताहादेरागरिवसुभया ताहावसुग्रात्रिविवे  
 मा देसवाठचोरआधोर लालहिराको आलमाल सवैरुपियाली लाल  
 लाइमारिकन चोरभागिगया ताहाप्राज्ञ हिरालेवालपायेनन् उज्या  
 लोभयो सूर्यउदयभयापछि हिरालेवालयाइनर हेर्यता लाललाई  
 काटिआलमालसवैलग्याकोदिषि अतिचित्रउदासभईकन रुदेरदाग  
 राघोजिस्वलावनाईकन तोस्वलामालाललाईसुताई अंकमालगरि  
 कनस्वलावनाई स्वलामा वसिकेशफिजि विर्यतवाडिहिरामंछन्  
 हेप्रभुरामराम शिवशिव भनिस्वलामावसिभंछन् इनैलालभंडामे  
 लेवावामहतारिदाज्यू भाईदिदिबेझा इछुमित्र सवैछोडिकन एकै  
 लालभनीकन आयाकोऊन् इनैलाल लाइयोपापिस्तचोरलेमारि  
 दियोर मया तसर्थ लालजतिमयापछि मेलेवाचुनछेन अवमस  
 तिजांछुर मरनहोला नवलाललाईभेडाउंला अवकशेभागोलाईदि  
 वसुहेसिवसिवभंदा तसाविचमा श्रीविष्णुकाहजुरमानुभनिकन  
 केलासवाठ श्रीमहारुद्र पार्वती आउदारखाछन् तवहिरालेदेप्यार  
 मंछन् हेभलामानिस हो मेलाललाई आजरात्रीत्रहायोपिछु चोर  
 लेमारिदियोर मया तसर्थ मसतिजांछु आगोमलाईदेउंभन्दा भ  
 न्देनवोलिकनगया ताहाप्राज्ञ कोसभर गयापछि आफ्नास्वामीका  
 रुजूमा श्रीपार्वतीदेविलेविन्निगछन् हेप्रभु श्रीमहारुद्रतेस्को जात  
 काहो मसतीजांछु भन्दा रुजुरलेनवोलीकन पाउलागुभयो भंदा  
 श्रीमहारुद्रआज्ञागछेन हेपार्वती चन्द्रपुरभन्पाकोएकनगरधियो  
 ताहावदनचन्द्रभन्पाकाराजा वीरकमलसिंभन्पाकोकाजिधिया इ  
 नेको छोराछोरिऊन् इनहरुकानाउ लालहिराभन्पाकाइउवैजनाऊ  
 न् इनहरुकावरुत् पृतिवस्याकाछन् र तनकावावामहतारिहरुले  
 पृतिछुत्याउनलाग्योभन्नानिमित्रमा इनैरजनारातविवेमाभागिआ  
 याकाई जाहाआईकन लाललाई चोरले काटिदियोर हिरासतित्र  
 छुभंछन् तोलालहिराकोपृतिमात्रभयाकोछ पुरुषस्त्रीभयाकोछ  
 न विनास्त्रीपुरुषनभैसतीजानुऊदेन भन्थानिमित्रिले मेलेआगोन  
 लाईआयाकोहो भन्दाश्रीपार्वतीदेविआज्ञागछेन हेमहारुद्रपर



मेश्वर हनुर्कावरनमाविंतिगर्दु इनैलालहिराको २ जनाकोवहुतयति  
गरिवस्याकोरहेछु हेपभनेस्कोतो लालमस्याकोछु तोलाइहजुरवाट  
जगाइवक्तनुभयो उवैजनाकोप्रीतिमुफलहोला यतिमेराविंतिला  
गोसु भनिविंतिगयार श्रीमाहारुइ यावतीफेरीफर्किआयो मस्या  
कोलालताइजगाईदिनुभयो तोमस्याकालाल जागोभैकनहेदाता श्री  
महादेवपार्वतिमाहि अलपूऊनुभयो ताहाप्रांत तोलालहिरा २ जना  
वहुतैपुमिभैकन योजगलमावस्तुछैनभनी ताहादेविजांदा २ एक  
हाकारसामाप्रग्या ताहाचितायोपुरभन्याको १ नगरथियो ताहाग  
जा दिन्माऊन्या रातमामन्या दिनकादिनराजाफेन्यारखाछन् तेसै  
भैकनताहा ८४ राजाभयाछन् ताहाकामंत्री जुक्तकारिभन्याकोका  
जिरहेछु राजाथापन्यापालोसवैपुण्याकोरखाछन् अवकश्चाईराजा  
तुल्याई राधन्याहो भनीसवैभलामानिस वसिकोजिसर्दार थर्थीकी  
नजिकीहरुव न्याकारखाछन् राजाथापन्याकसोगन्याहो कश्चाइथापु  
भनिसन्नाहगर्दा तेसावषत्मा लालहिरा तेसकचहरीका चोतरा  
मा विश्वामन्या ताहाप्रांत जुक्तकारीभन्याका मत्रिले आक्रमल  
मानिस थर्थीकीनजिकीहरुका मुषहेरी पुसभैकनविदेशिहरुला  
इभन्छन् हेपरदेसिहो कौनदिशासोआयहो घरदेशीकौनदेशसोजा  
ई क्याहोतुमारिजातवंसो कौनकाजसोआइ अस्यार्थ हेविदे  
सितिमिकाहावातआउनुभो काहांजाउईछ तपाजिकाजातक्याहो  
हामिलेकेहिविंतिगर्दुई भंडालालभन्छन् हेकाजिजुक्तकारिहो  
पुर्वदिशासोजायहोकाजि पश्चिमदिशासोजाइ जातहमारोराजावसी  
मुलुकफिरनआई अस्यार्थ हेकाजिहामितापूर्वदिशावातआ  
नुं पश्चिमदिशाजांछु जातभन्याराजपुत्रहो तपाजिहरुकोका  
आताईछ भनुहवसु भदाकाजिजुक्तकारिभन्छन् हेलाल तपाजि  
वडागजपुत्रहो तपाईहरुमित हाप्राविंतिगर्दु सनुहोला क्याभन्या  
हाप्राजाहाराजाछैनन् तसर्थहजुरलाई हामिलेराजातुल्याउछु क्या  
आतागर्नुईछ भन्या लालभन्छन् हेकाजिजुक्तकारिहो तपाजिहरु  
लेगन्याकोकराजोग्यहो क्यानेभन्या हामिपनिराजाईन्याजातहो  
यस्कुरामाक्यासंदेहमांछु राजातुल्याउछु भन्यावडीयाहो भनिक  
नवस्या ताहाप्रांतकाजिसर्दार थर्थीकी नजिकीपंडित जातिक  
घरदारलोकलस्कर सवैआइकन बासराकावाकपले लाल लाईट  
कोदीकन नानाप्रकारकोवाजावजाई सिधुरजात्रागरिकनद्वार  
पवेसभयो ताहाप्रांत गडिमावसिकन काजिलाईमुलुककोवंश  
दस्तगरभनि ऊऊमचलायो ताहाप्रांतसध्यावित्यापछि भोजया



ईकन. आफना विछाउ नामा गैकन वस्मार. लाल भंछन. इडनियालेहमि  
 लाई राजा तुल्यायो. निकोकाज होइ नन. जाहाराची मारा नाम न्यारखाइ  
 न. तवहामिलाई राजा थोकोरहेछ. तसर्थ. हामिले विचार गर्नु. यायो  
 क्पाले घान्यारहेछ. मविचार गर्छ. निमिसु तिबस भंदा. हिरागानि मृति  
 रखा. लालनवाली कन. जागा भई वस्या. ताहा प्रांत. जव दोधो यहलला  
 गो. तसेवाल सुकिनागराजा. आयेर. लाललाई देष्यार. तवचाउँ दर्श.  
 नगरिकन. करजोरिविंति गया. हेवावामेरा भाग्यले. हजुको दर्शन.  
 गर्नु पात्रा. मलाई बुढि अतिवक्ती कन जानुहवसु भंदा. वा. सुकिना  
 गस्याता गर्छन. हे लाल. त आबलासु भनिछेर बाटो हेया को थिया.  
 त आया पछि मही कोर जात्री दिउंला भनी. जाहों कोराजा. जन्निथा  
 पुथी. उत्तिरसवे मैले मारि दिंथा. अवत आई पुगीस. बाँछिया भ.  
 यो. यो चिताओ पुर भन्या कोता. हिजो पनि नाग कोरा. य. आज पनि  
 नैलेर जाई गर्नु पर्छ. भनिकन. बाल सुकीना गले. लाललाई रजाई  
 टिकोधी कन. आफु फर्कि गया. रात पनि विहायो. उलिया पनि वि  
 हायो. ताहा प्रांत. उनिया हसले चित्रना गर्छन. अवतारा नाम याऊ  
 न. फालु न जान्या हो. भनी. काठ कोल हरली. कन दर्वारमा आउंदा ता  
 राजा वसीर खाको. देष्यार. मानी सुरु भागी गया. ताहों प्रांत. लाल  
 हिराले. तेस नगरमा. रजाई गरी. मोहा भोग्य मान गरी. कन वस्था.  
 भया. तेसा समयमा. लाल काहजुमी. रानि हिराले विंति गर्छन.  
 हे लाल. त याईको. पनि विवाह भया को छैन. मेरो पनि विवाह भया  
 को छैन. हे लाल. कर्म नचलिकन मयाको. पनि गती छैन. तसर्थ  
 हजुकोरि. मेरो विवाह गरीला. हजुर राजा. मरानि भैकन. यमराज्यमा  
 वसीला. भंदा लालले पनि बाँछिया हो. भनी कन. वडा र जान्या घार  
 पी. बासरा पोहित. जोतिकी. यगित. डाकिल्यायार. लग्न हेरि वसा  
 धको दीन २५ रेवती नभत्र. पंचमी तिथि. शुभजोग. धनुलग्न. शु  
 कवार काराची मा ७ साथ घरि. २५ पाला जान्या लग्नले पी दिया.  
 ताहा प्रांत देवसर्मा बासराका. घरमा हिरागवी कन. दर्वार देखि भ  
 लामानिस. म्मेत लोकलस्करलो. कन. वरियात. देवसर्मा बासरा ले  
 पनि जयन्तिय मिजत मावसा योर. लाल हिराको विवाह भयो. ताहों  
 प्रांत लाल हिराको. विवाह भया पछि. उनियालाई. काजिले अन्यात  
 राजी गरी कन राया. काथियार. राजारानिक साछन. भनि. सरदम  
 तुका वदमा जस्तो. शीतल भयाको. वदमा काजस्तो तेज. हो मालय.  
 जस्तो धीर्ज भयाका. फुटिक जस्तो उज्यालो भयाका. समुद्र जस्तो प्रेम  
 भयाका. अग्नि जस्तो बलयाका. सूर्य जस्तो रूप भयाका. ब्रह्मस्मृति



कोजस्ताबुद्धिभयाका छलकारिमाभन्या. आफे श्रीकृष्णकनकीभन्याज  
स्तो. अत्यंतसोभायमानभयाका. येसाराजारागनिलाल. हिरा. नामभ  
याका. येसाराज्यमारजाईचलाई. भोग्यमानगराकनबस्योभया. ई  
पेशीविस्तुयदचितायां. लालहिराप्रतिपुराणो. इन्द्रहस्यतिसंबादे  
विनीयोधाय ३ सोमेओसिगगाश्वैवहिराकेसजलंगता अस्यपा  
वकेसरवंराजहस्ततथैवव अस्यार्थ. ताहांप्रांतवंसंतरितुकाम  
मयमा सोमवारश्वोसिपरेछन्. त्योसहरका कटमाईडावतिभन्या  
कागंगाधियो. तेसगंगाकाइधनीभन्याकोछाटमाहिराअस्नानगर्तुग  
या. ताहोगेकन. मथजुहाउदाता. हिराकोकेशसकुरेछन्. गंगाले  
वगाईलग्यो. हिराफर्किदवीरआउनुभयो. ताहाप्रांतहिराकोकेसगं  
गालेवगाई. रदिनकारस्तामापुन्याया. ताहाजयपुरभन्याका. सक  
नगरधियो. ताहाउदैचढभन्याका १ राजाधिया. तिनैराजाकारानी  
रेनुकादेविभन्याकीधिइन्. इनैराजारानिका. छोरा. भाई. विछाउ  
भन्याकापुत्रउरधियो. मन्त्रिमानसिंहभन्याकोकाजिधिया. त्योसह  
रमावस्याकी. विघ्नविनासिनिभन्याकिसककुटिनीधिईन्. ताहां  
प्रांतसकदिनमा. राजासिकारजानुभै. सवारभैकेनगया. इडावती  
गंगामापुगी. गंगातर्फीता. गंगालेवगाईल्यायाको. हिराकोकेसलेछो  
डा ४ पाउमाबाधेछन्. छोडाहिउनसकेनन्. पछि १ अतीतलेविंतिग  
छन्. हेपाच. हेमाहाराज. येचितायोपुरभन्याको. देसका. श्रीलालरा  
जाकी. हिरारानि. कीकेसवगाईल्यायाकोहो. भंदाराजाअतिधुमिभैक  
नहातलेनापदा. ३० हातभयेछ. तस्तोमुन्दरिहिराकोकेस. उदैचढ  
राजालेदेखाता. अतिमुन्दरिरह्याछ. भनिअतिधुसभैकनआग्यागछ  
न्. हेपांचहो. केशतयस्तोवन्याको. लक्षालेसंजुक्तभयाकी. रानिहली  
भनीमनमाचितनागरीकन. दवीरफर्किआयार. भोलिवेरपभातैका  
लमा. राजादेदनमावसी. कनकाजिलाईभन्छन्. काजिमानसिंहहो. हि  
राकोसबमुनीलो. चित्तभयेरउदाम. कउनेउपायेसोहिरा. यऊचल  
करहोबुद्धिप्रकाम. १ अस्यार्थ. यतिकुराराजालेभंदा. काजिविति  
गछन्. राजाउदैचढहो. विघ्नविनासिनि. कुटिनीबोलावली. पुछ  
लउानैसेवाट. यतिकुटिनीआघेर. गुनलेकुटनीहरलाई. दाकीकन.  
भन्छन्. हेविघ्नविनासिनी. हो. हिराकोमोहार. सपनमेदेखल्योर. य  
हिनिदतहिआई. कौनउपायहिरा. यऊचल. मोहनकोगुरावताई.  
अस्यार्थ. एतिकुराराजालेआज्ञागदी. विघ्नविनासिनिआज्ञागछ  
न्. राजाउदैचढहो. मोहहिप्रकारकी. मोहनीमथनलीउ. उलटीगं



गावगाडः यथरछोडलिः उमनहोराजाः तिनहोभवनरिआई ४ अस्यार्थ  
 यतिकराऊठिनीलेराजाकाहजुमीः विंतिगर्भराजालेः उनिजाताईरागः  
 ई कनविनविषयमाः चिंतामनिकाठकोदोगारः ऊंगियाकाठकावहना  
 ल्याउः भनिपठायाः वनमाजायागतपनिपरेछरः ताहिरुषमनिदेरागः  
 वमेछरः तेसरुषमाः भिंगमाभन्याकोः पछिको गुंडरहेछः तेसभगमाका  
 छोराठरह्याछन् चारैजनाआईयुग्माः ताहापान्नः वनकाः वावामहतारिभं  
 छन् हेछोराछोरोतिमिहरुगयाकोदेसमाकाकाषवरछः भंडाज्येठाछो  
 रालेभंछन् हेवावा महतारीमगयाकोदेसमाः षवरकाभन्याः पुर्वदेशः  
 सावदपुरभन्याकोएकनगरछः ताहाकोः राजाः काजीकोछोराछोरीः लालहि  
 राभन्याकोरजनाथियोः उनहरुकान्यतिप्रीतिऊराः आक्रावावामहतारीः  
 लेप्रीतिछुनाउनलातोः भनिगतविषयमाः भागीगयाछन् रः योजनगया  
 काथियाभनीसमचारः सववन्नान्तकछोः फेरिमाहिलोछोरालेभंछन् हेवा  
 वामहतारिमगयाकोठाउमाः दक्षिणादिमामाः इशापुरनगरभन्याकोएक  
 थियोः ताहाकागजाः छोराछोरिलक्ष्मिप्रेमकाविवाहः गर्नादयत्नामेजा  
 मरेछन् रः इनैमेजाकोमितिनीः सोवर्णाभन्याकीः कुत्सालनीः मैत्राकोसाठो  
 विवाहगरियठायाभनीव्रतान्तकछोः फेरिमाहिलाछोरालेभंछन् हेवावा  
 महतारिः मगयाकोउत्तरदिमामाः दन्तपुरभन्याकोएकनगररहेछः ताहाका  
 राजाकाछोरिः विदेसिलाईदियछरः छोराजन्माः छोराजन्मभयापछिः रानिछे  
 राछादिगयाछन् रः रानिन्यतिफित्रीगरीवस्याकोरह्याछन् भनिव्रतान्तस  
 माचारकछोः फेरिकांछाछोराभंछन् हेवावामहतारिमगयाकोपश्चिमदि  
 शामाः जयपुरभन्याकोएकनगररहेछः ताहांउदेवदभन्याकोराजालेहिरा  
 निल्याउंभनीः मनुष्यहरुलाईआगगरीः चिंतामनिकाठकोदोगारः ऊंगियाका  
 ठकोः वहनाटाछिल्याउभनिउनिआलाईः वनमापठायाभनिः समाचारक  
 छोः सतिचारऊरासुनीः वावाचाहिन्याभंछन् हेकांछाछोरातेमानभनविं  
 कामनिकाठकोदोगाभन्याकोः सहिहंगाहोः ऊंगियाकाठकोवहनाभन्याको  
 उत्तरदिशाकोहंगाहोः फेरिमाः मानिसआयाकोरह्याछन् इनहरुलेवाल  
 पायाकोछैनः वालपायादेपिकाठन् रः हामिहरुकाहोवसौलाः नसर्थ  
 चुप्लागीवसः भंडाः इन्द्रमनिभन्याकाठुठावोसिलेः त्याऊगकावालपाय  
 रभंछन् हेसाठिभाईहोः चिंतामनिभन्याकोरुषतायहिरहेछः ऊंगियाका  
 ठभन्याकोउत्तरदिमाकोहंगारहेछः त्याभीगमाभन्याकोचराकोगुंडरहेछ  
 रुषमावठेरअर्कोरुषमासारः भन्याअर्कोरुषमात्याचराकोगुंडसारिदि  
 योः ताहांपान्नत्यारुषकाठिकनः दोगाताचाः उत्तरदिशाकोहंगाकाठिक  
 नवहनाताचारः उदावतिगंगामामोसछाठमाः दोगावहनापुयायाः ताहां



उदैचउले विप्रविनासिनिलाई गातमालगीकन योगामा चढीकन वि  
प्रविनासिनिभंछे हेनदियाही चितामनिकाठको योगियाचहलिउंऊं  
गियाकाठकीवहनाचलाउं जाहं हिराकीयानिघाट ताहंलेयऊचाई ५  
अस्यार्थ एतिभनीकन यहेलोअसनामत्रीकन वो गामाछारिदियोर  
गंगाउलोसगीन ताहं प्रांतयोगालेगयोर हिरालेखाया पानिघाटमा  
पुयायार गो गावाधिकन विप्रविनासिनिहिराकोठोकाप्रगैकनभं  
छे हेकुमारीहो जोदिनतुमकोलालले ल्यावल पिछेपैडापुछिहामि  
आई कुसलरहली बालकुमारी मुहारदेवनपाउं ६ अस्यार्थ  
यतिकुशविप्रविनासिनिलेवितिगर्दा रानिहिराले सुनीकनदर्म  
नदिन्याभया विप्रविनासिनिलेपनी मोहनीकोपोकारावीकन दर्श  
नगरिवितिगर्छन हेमैत्रासाहेव मताहजुरकोधाई आमाकोबैहामे  
ऊं हजुरलाई लाललेल्याउदाता हजुरकोमायाले हजुरआयाकोवादे  
सोरुदैर आइपुग्नाभंदा हिराभंछन हेधाईआमा तिमिजटिआया  
तावरियाभयो भनी कन अत्यतपुसिभैकनवस्थाभया ताहाप्रांत  
रिषमरितुका समयमा एकदिनविप्रविनासिनिले हजुरमाविंतिग  
र्छ हेमैत्रासाहेव हजुरलेसबैकार्यको पुण्यगर्नुछं सकेपुण्यमात्र  
छाडनुभो भंदाहिराभंछन हेधाईआमामेलेछायाकोछेन छायाको  
कापुण्यहो भंदाविप्रविनासिनिभंछन हेमैत्रासाहेव हजुरलेछाया  
को कोनपुण्यभन्या आक्रामसुराकानाउंमा दिनपुति दानदक्षिणा  
सधैंजोगिसंन्यासि भिक्षकवात्सलालाई सधैंदिया पितृपनिस्वर्गवा  
सऊंछ आफुपनिसुफलपाईकन मरीछन तसर्थहजुरकोराजाला  
लछेउ आक्रापिताकोनाउंमोधाकन पुन्यकोकाजगर्न्यहो भंदा हिरा  
रानिकोचित्रवुझिकन लालकाहजुरमाविंतिगर्दाभरन एतमहो  
एकहिविनतिकरऊं मोहिकहतो पिताज्यूकोनाम अवनमुनीलु  
चितहिधराउनित्यपुण्यचलाउ ७ अस्यार्थ लालकाहजुरमाहिरा  
लेविंतिगर्छन हेस्वामि हजुरकीबाबा मेराससुराकोनाउकाहो हेस्वा  
मिमैलेपुतकोकारन दिनप्रतिदानदक्षिणागरीकन दानइशाभ  
यो तसर्थ हेप्रभू हजुरकीबाबा मेराससुराकोनाउकाहो मलाइक  
हिवक्सनहवस भंदालालभंछन सधिराहोकउनउनियसोवा  
तवतायो मोहिकवनेदातसुनाई नपुछहिरापिताकोनाउबिलसि  
नकोमतिआई ८ अस्यार्थ हेरानियोउपदेसदिन्याकोहोहामि  
२जनाकोविछोडगर्न्यहो पिताकानिमित्रमा तिमिलेपुन्यगर्नुय  
दैम भंदाहिराभंछन एतमहोमेजकिपियारी कहोनागेज  
मोहिललितवातसुनाई आजकिनिस्वरभयलमा मिमैलाअचन



पाई ९ अस्यार्थ हेस्वामिहजुरकापियारिसेजकिमऊं आजुदेवा  
 हजुरनिष्ठरुनभयो तसर्थ मैलेभातघानुदेनन भंदा लालभंछन  
 सधिरिहो दुतलमहलयोगुहमेरी पिछेरहलिपछुताई करियभोज  
 न पंचहिस्मृत आफनेवाऊधिलाई १० अस्यार्थ हेहिरातेसोन  
 भन योदवार योमुलक यनितघोरमेरो दुतनऊन्याछ तसर्थभोज  
 नपाउ भंदाहिराभंछन पुनमहो मातातेज् पिततेज् नहिते  
 जहितपान पिलावलराजायंचहिस्मृत कहतोपिताज् कोनाम  
 ११ अस्यार्थ हेस्वामिहजुरकेचिरनभंदा बाबासहतारि दाज् भाई  
 दिदिवैहीउष्टुमित्र सबेछोडीकन एकेहजुरकोयाउभनी आयाको  
 छ आजुपित्रकार्यकोपुणपगछु भंदा पनिकहिवक्तनु मयेन भंदा  
 लालभंछन सधिरिहोदुतलपिरतिवुहलनाहि मोहनकोवाट  
 लगाई देहोरानिमधेयापान आफनेवाऊधिलाई १२ अस्यार्थ  
 हेहिरानिमिलेकेनतेसोभंछो निघारमेराश्रवस्य छुटनऊन्याछति  
 मिलाईकसलेमोहिनिलाईदियछर तेसोभंछो भंदाहिराभंछन  
 पुनमहोलागलपीरति दुतलनाही हामकोकाहेछुयाई कहतो  
 राजापिताकोनाममेतोपानधिलाई १३ अस्यार्थ हेप्रभुतेसोबा  
 नमर्जिहो लाणाकोपिरति कानदुतनहोला मलाईकानछत्या  
 को पितकोनामकहनुरुवस मपनिधिलाउछु भंदा लाललेभंछन  
 सधिरिहो निरवहीवही अंगमिजल मिजलमेजसुपेत तेनहि  
 चेतला सेजकीपियारी अवकाहादेवलपुति १४ अस्यार्थ  
 हेरानिहिरा तेसो कानभंछो छुतिदुतनलागो निरवहि आयोपेट  
 सबेभिज्यो अंगमासवेभिजिकन भेमापनिमवेधारोलागो तेप  
 नितिमिलेचेतपाउं देन श्रवप्रितिदुतनलागो भनिलालभंछन  
 सधिरिहो सुनकीअंगुठी लेहोरानि चोलियाबंधधराई तुमताव  
 लनाहीहोहिरा पिछेलहरिपछुताई १५ अस्यार्थ हेहिरापु  
 तिभन्यादुतन्याछ तिमिभन्यामानेन हेहिरा मेराहातको अंगुठी  
 लीकन चोलियाकोतनामा बांधिराषभनीदिया हेरानिइस्त्रीकोजा  
 ततिमिहुरुकोजात कदिरगिबु राउदापनिमानेन पछिसमजी  
 कनपछुतावला भनीलालभंछन सधिरिहो वहिसयानम  
 गावल श्रवलादियबंधधराई अवकाहादेवलहिराहमारोमोहा  
 रपिछेरहलीपछुताई १६ अस्यार्थ हेहिरामैलेभन्याकोमान  
 नचालिघार मेरोताविछोडऊनलागो पितकोनामनसोधभनी  
 प्रहउराकोदेउमा पानघाईर लाईराषिदियार लालभंछन  
 सधिरिहो तुमरोअंचला हामनहीफिकलीनु अंचलादियहो



धगाई हमारो अंचला तुमनहि वाधला पीछेरहली पछुताई १० अ  
स्यार्थ हेहिरातिमिले दिया को पानवाई निघापछे उरमायु किरंगला  
ई दिया को छ सोहिरंग देखि भुली फुलावला आजतिमि भन्या मानेन  
भनी लाल भंछन सधिरा हो एकहिय लष सैजहि सो बलि उर  
कहिवान सुनाई मोहरा देखला उपलष घरि मेनि स्थिर होला पछुता  
ई १८ अस्यार्थ हेहिरात मोमेरो अवविछोड़ न लागो एकै पल  
पसुत दुभनि विछाडे नो मागे कन सुनेर भंछन हेहिरा रानि आज की  
निधुर माया कान गछे फेरिति मिलाई देवन पाउ न्याछेन पिता को  
नाम न सोध पछिति मि पछुतावला भंडाहिरा भंछन अवमेरा विति  
लागेन भनी उदास भै कन सुघाछे उंगई कन भंछन बुडामनि  
हो तुम तारहली सुनकी पिजरा हामता चलल विदेश घोटिक मा  
ई क्या करु मोहि उतिय को लिय उपदेश १९ अस्यार्थ हेसुखा स  
देषि राजा दृष्ट कन भयो मेरा ललात मा घोटिक मा इरहे नछ पित्र का  
नाम ले जति पुन्य गर्न पाइ न ताका आधार मम बलु तसर्थ जोगान्न  
रभे तिर्थ जात्रा गर्न मजांछु भनि तिमिलाई भोजन आया को हो भंछ  
सुघा भंछन हेरानि हिरा हो हाति मघोडा दानान वादल कागवा  
कहल संदेस देउ घरि मेनि राजप हवला फुलावलि रानियहि संदेस २०  
अस्यार्थ हेहिरा रानि कागले ल्याया को संदेस हो हनु मांम विनिगई पि  
ता को नाम कहदाता राजा अल पकई छन भनी भायाले हाति घोडा कसे  
ले दाना पानि दानेन न आज कादिना देखि यो राजप निराज्य कन लागो  
भंडाहिरा भंछन बुडामनि हो तुम ता कहल सुघरा मा हेव सो हावली वा  
न कहल सुघरा कहल दाकिनि उतिय कालिय उपदेश २१ अस्यार्थ  
बुडामुनि सुघा कागले ल्याया को हो भनि ति आसा हेवले आना गया को  
मात्रे गदर खाछो तिमिले पनि मलाई छलिकन भंछो भनि विरोध भई कन  
जाल का हनु मांम के कन बोध गर्न लागी न लाल भंछन सधिरा हो एकहि  
घाला मेवे थ होरानी छिपि छिपि पानि जो आई नपुछ हिरा पिता को नाम  
बिलछिन को मति आई २२ हेहिरा रानि ते सो कान भंछो बाबा काना डं  
सम कहदाता छिपि छिपि पानि जो आई भनिलाल ले आवावाठ सो सुष  
सालिकन भंछन सधिरा हो एकहि खोलामे वेठे होरानि घुडा घुडा या  
नि जो आई नपुछ हिरा पिता को नाम बिलछिन को मति आई २५ अ  
स्यार्थ हेहिरा पिता को नाम नपुछ भनि बुझाउदा यति बुझेन भनि दर्वा  
र देखि लाल हिरा रजना वुका घोला मा गयेर हिरा छेउ मावसिन् लाल  
वो का घोला मावस्या ताहा प्रात हिरा भंछ हेखा हि पिता को नाम कहनु  
हवस भंडालाल भंछन हेहिरा वुका घोला मा छिपि छिपि पानि जो आई



न्योताविलसराकोहोभनी। पिताकोनामनमोधतिमिलाईभोलिकवित्तहोला  
 भंदाहिराभंछे। हेस्वामिपिताकोनामसमुज्जया। प्रीतिहुतनाभया। मक्यागरुंधी  
 ताकोनामकहिवक्त्रुहोस। भंदालालभंछन्। हेहिराघुडाघुडासम्पत्ति  
 न्यायोयोविलसनकोमतिहो। भनी। न्याउरीसयाजसोफचित्तहोला। न्योका  
 नगरभया। हिराभंछन्। हेस्वामिमदेधिरुजुरश्रुतिनिधुरऊनभयो। पिताको  
 नामकहया। कानप्रतिहुतला। मर्जिहवसभंदा। लालभंछन्। हेरानिहिरा  
 तिमिताएकलेभयोरपनिविचारगदैन। हेहिरागानि। विनायसोवुकाषो  
 लामानाभीसम्प। यानीश्यायो। योताअलभराकोमतिहोभनीथोरैवयन्मा  
 तिघोरमेरोपुतिहुतनलागो। भंदाहिराभंछे। हेप्रभूहजुलमलाईछल्या।  
 कोमात्रहो। पिताकोनामकहनुहवसभंदा। लालभंछन्। हेप्रियतिमिलेम  
 मितनाहकमा। विछोडऊनलागोभनी। भोलिसुघामायाजसोखचित्तहो  
 ला। भनी। हेहिरातिघोमेराविछोडऊन्यावषतमा। योमलाईछोछोकी। क  
 सोगछो। भंदाहिराभंछन्। हेस्वामि। हजुरकोकयाछभन्या। पिताकोनाम  
 कहिवक्त्रुभंदालालभंछन्। तिमिलेहेरि। स्याकाथिया। वुकाषोलामा  
 षडाभयाको। अलेमेरागलामसम्पयानिश्यायो। योअलसराहोहेहिरा  
 मलाईछोछोकी। पिताकोकोनामछाई। भंदाहिराभंछन्। हेस्वामिहजुरको  
 पियारि। सुलसिगि। स्या। देष्याकोछ। पिताकोनामकहनुहवसभंदा। लाल  
 लभंछन्। सधिराहोहिरामोतिआभर्नयहेरुं। करऊसोरसिगार।  
 पिताकोनामवालसुकिनागअनरहयोसंसार। २६ अस्यार्थ। हिरा  
 निलाई। लालले १३ वर्षसंछतिसुप्रकारगरिवुजाउदापनिबुजेन। त  
 वलाललेआफ्रापिताको। नामकऊंछुभनी। आफनागहनापोसाक  
 हिरामोठिपातपटास्वर। छतिसुप्रकारकोगहना। कपडासवेयेहीक  
 नवुकाषोलामा। गलामसम्पयानिआउज्याल। भंनलाग्या। हेहिरामेरा  
 वावाकानामवालसुकिनागहो। भन्यामा। लालअल्यीगया। इति।  
 श्रीविष्णुपदविरचितार्थी। लालहिराप्रतिपुराणो। इन्द्रहस्यतिसवादे  
 वरुणोध्याय ४ लालअल्येतथाहोष्टि। नागमुर्तिजलंगतो। हिरापाप  
 उद्धभार्या। बुद्धितांकर्मनांतथा। १ अस्यार्थ। हिरालेदेषदादेषदे।  
 सर्पकोश्रोतारभै। वुकाषोलामाअल्यीगया। ताहोप्रांत। हिराकोनज  
 र्माअल्पभयाकोदेषि। मनउदासभईकन। विलापगरिरोइहिराभछ  
 न्। यतमहो। तुमहिवाधल। सुनकिअंगुठि। देषिभुलावल। स्वरु  
 पसंधरकाहांगयोस्वामी। अवकाहंदेधनपाई। १ अस्यार्थ। हेस्वा  
 मिहजुरकेपेहनुभयाको। अगुठीदेषिकन। मनमेराउदासभयो। स्व  
 रूपसुन्दरस्वामीकोदर्शन। काहांपाउंलाभनी। यतमहो। तुमहि  
 वधल। सुनकिअंगुठी। विरहजलिजलिआई। निरवहावही। रुलाव  
 की। नि। छिनछिनमुछाई २ यतमहो। अवहिमोवलि। उयहि



मेजवा प्रवनसुनिफतकाई दुडुमहलपुलीवनाही। यिहिरहलियहुता  
ई ३ हेप्रितमही। निरवहिवहिसंगभिजल। कबलधरकजनरि भाव  
नाभयलधरतीपैडा। छुतललागोसारीर ४ अस्यार्थ। हेस्वामिहजुर्ले।  
यानघाई। पछिउगमायुकिदिनुभयाको। तोरंगदेधिकनमनमेराउदास  
भयो। निरवहिवहिकनहेस्वामि। देहिभेरिजरिजरिकन। प्रानमेराजानला  
गो। अवतिप्रोमुहागकाहंदेवों। विछाउनामासुतिरहंदा। सपनामाह  
जुरकोमुहारदेव्यार। उठिकनमहलसवै। दुडिहंयाकतेपनिपाईन। हेस्व  
मिकहाजानुभयो। हेस्वामिमपापिअ भागिनीरद्याह्यो। रोइरोई। आसुले।  
अंगमेरासवैभिज्यो। यस्तोगरिकनकर्कलाकीयानिधलकीजोछ। तसे  
गरिमेरानेचवाटनिरवहया। भावनाभैकन। प्रानमेराजानलागो। भा  
निचूडामनिसुधाछेउंगेकेनभंछन। चडामणिहोकोनदिशासो। च  
ललपुरुष। हमकोकाहेछयाई। उरावलरानीकहलसुधवा। कहलस्वा  
मिकोकहनवताई ५ अस्यार्थ। हेसुधामेरास्वामिकोनदिमामाजान  
भयो। भंससुधाभंछन। हेरानिहिराहो। हामुताकहलभागे। रानितु  
मताउरुलनाहि। कहलसुधवा। कहलउकिनि। धर्मकोवानवताई ६  
अस्यार्थ। अवहिराति। हजुरकावरणमा। मैलेहिजेविंतिगयाकोहो। ह  
जुरलेवुरुनुभयन। हेरानिसुधाकोपतितकामानु। छमनीमैलेविंती  
गयाकोपतितभयन। तिमिमहाडदुभार्याडांकिनिकाऊसपछिला  
गीकनधर्मकोवंदेज। छाउनुभयोभंडा। हिरागानिकर्किरकोठामागे  
भंछन। हेप्रितमही। छुतलसिंहासनयोगुहमेरी। देवदियवि  
जोग। सुमेरुनामअंगहीवभुत। करऊंजोगिनीकोभेस ७ अस्यार्थ।  
हेस्वामिमेरातहजुरैहो। हजुरजतिमेराऊनभयनता। योहाहनाकपडा  
आलमाल। हातिघोडा। योदवारले। क्यागछुर। भनिअंगमाविभुचडाई।  
योगिनिभैकन। देसफिर्नजोछ। भंदाविघ्रविनासिनिभंछे। हेवालक  
मारिहो। निशुरलाल। सरपभयेर। यस्तोसनकोजाट। काहेकुलावलीवा  
रकुमारी। करहोपुणपकीकाजे ८ अस्यार्थ। वारकुमारिहो। तिमिताक्या  
नकुलावनु। दुंछ। अवगंगासागैह्यानगर्नुमाथनुहावनु। कछगर्नु। यह  
तमर्थ। इधनी। घातमाजाडभनी। हिराछेउंविंतिगदीहिराभंछन। हेधार्  
आमा। हिड्आटमाजाडंभदाहिरापनिविघ्रविनासिनिपनिघातमाछ्या  
छर। ह्यानगया। घाटकाकिनारोमावसिकेससकाई। वस्याविघ्रविनासि  
निभंछे। हेवारकुमारी। एकफेराउंगामावसि। हिडिरेले। भंडाहिराभंछ  
हेधाइआमा। घेलनुहवसुभंडा। उवेजनापनिउंगामावसिहिडिरेले।  
मारुमायुगो। तवविघ्रविनासिनिभंछे। नदियाहो। हिराचइल। रिता  
मनिउंनुमहिचललविस्तार। चलहोउंगिया। उदैतदुग



दुःतहिलैउन्नराउ अस्पार्थ विघ्नविनासिनिले मोहनलाई दोगा माच  
 हाई हिरारानिल्यायो भनिहर्षमानमित भलामानिस यर्थोकीनजि  
 किहुरुले राजाकोहजुरमाविनिगछन् राजाउदेवदहो विघ्नविना  
 मिनिकुटतीआयेन हिराल्यावलसाथ चलहोराजासुभरिदेवनह  
 रषभयलमाज १० अस्पार्थ हेहिग रानि आजतिघोरमेरोनेदभयो  
 हिजोकोतपस्यामाहामिलेजित्ताकोरहेछ आजहामिउईलाईदेवले  
 मिलाईदियो हेरानिरंगमहलमा पवेसगर्न्या सुदिनवडा२जोति  
 कपंडितले आजैसायतदियाकाछन् हिउजाउंभंडाहिरामंछन्  
 हेरानानपतिही वारहीवर्षतपस्याकरलीउं जपऊंस्वामीकोनाम  
 अवलारहलीयेविरकीभानुत नहिताघातकराई ११ अस्पार्थ  
 भोमहाराज रुजुकाचर्नमाआईरह्योछो अबकाहोजान्याछर आजै  
 महलमाजानुभनी मजिगर्नुछ हजुरकोकयाछभन्या मलाइपु  
 रस्मरावनभया बाहुवर्षसंमेलेतस्वामीकानाडमा तपस्यागर्नु  
 पर्न्याछ एकपौवार सदावर्तकोदानगर्न्या मराजाम् छुतेले नुं  
 चावलदाल दालुवाजान्याकासराजाम् तिनूलावरुपैया ३०००००  
 दिया हिरालेजोमाग्नाकोसराजाम् तयारगरिदियार हिरारानिसदा  
 वर्तगर्नलाग्ना इतिश्रीविष्णुपदचिन्तायां लालहिराष्टुतिप्रगते  
 इन्द्रवृहस्पतिमंदादेयंचमोध्यया ॥ ५ ॥ गजोपरखिलाभीते बहिरंसदा  
 हिनंवर रेनुउर्ध्वपितस्थान पुरंतस्याडरंगता १ अस्पार्थ ताहोप्रांत  
 राजाउदेवदहो हिरारानील्यायो भनि रानीरेनुकादिबी आफ्रावावाकाघ  
 रमा उतछिउ रातविषयमाजादाभया आफ्राछोरा भाईविछोद मतोग  
 नलाग्ना साहेवभंछन् हेकाजिभाइहो वावाजूलैसानिमाल्याया  
 छि सानावावहोला नवसोभाइजोमेरालईउरदेसहैं अस्पार्थ हेकाजि  
 भाई तावाजले हिरारानिल्याउछन् भनानिमित्तलेमहतारिभन्या आफ्र  
 नामेतछिउंजानुभयो महतारिलाईछाडिकननहोवहजुजोग्यनिछेन  
 तसर्थहामिसहानवसो उरदेसमाभागीजाउंभंडा काजिभंछन् अरेसा  
 हेवजीहो एकहिविनतिकरऊंदाजे चरणपाउसमाई राजापाटआफ्र  
 छोडी क्यानयोजाउपरदेस २ अस्पार्थ हेदाजूसोहेव योमर्तिक्यान  
 गर्नुछ वावालेसानीमाल्यायायनि योराजयाद आफ्रैऊनेछन् उरदे  
 समानाईकन हामिलेकागरोला योमर्जिनगर्नुहवस् भंदा साहेवलेन  
 मानिकनसाहेवका जि२ भाईविछोरसवारभैकन रातविषयमाउरदे  
 समाभागीगया ताहोप्रांत ताहादेविजादा२ साथदिन्कारस्तामापुण्याप  
 छ ताहोजंउकेसरभन्याकोराजाथिया काजिसिवदत्तभन्याकीबाहुराथि  
 राजाउदेवदहो हेराजयप्रतिभन्याकिथिया त्योसहर्कानिकतमा कैलासमति



भन्याको १ गंगाधियो वरिपरि वलपियलको रुषसायाकोधियो पियल  
कोरुषमनि चितामनिदेविरहाकाछन् वारिवाटवरकोरुषमनि श्रीरसा  
पुरिदेविरहाकाछन् तसर्थ ताहोदेधि घातरहाकाछन् तेसदेविघातमा  
आईकन भाइविछोडलेदेरावनायर वस्त्रभया ताहाप्रांत जवरातभयोर  
देविघातमावासपयाकोछ ताहाप्रांत २ यहर तिमिजागोवम २ यहलममा  
गोवसोला भंडाकाजिलेहवमभनि कनजागोभैवस्था साहेवसुतिवस्था ज  
वआधाराज भयोर तेसाविलामा पारिवातवह्मआईछापुरिदेविलेभंछन् अ  
रेदेविचिंतामनिहो यकहिविनतिकरऊं दिंदेनवरजीतुमारोउसुनाई आनु  
को २ यनिघरनुमारोकोहिआयाकीहै ३ अस्यार्थ यतिकराईसापुरिदेवि  
लेभन्दा पारिवाटचिंतादेविभंछन् अरेदेवीइछापरिहो यकहिविनति  
करऊं मोहिचरण पाईसुनाई उदैजोभाइयरदेसिपिछेआईवस्थाकीहै ४  
अस्यार्थ यतिकराचिंतामनिदेविलेभंदा इछापुरिदेविभंछन् अरेचिंता  
मनिहो यकहिजीवितिकरऊं मोहिचरणवातसुनाई उदैजोभाइयर  
देसिकेमृगभोजनदेउहै ५ अस्यार्थ यतिकराचिंतामनिदेविलेभन्दाई  
आपुरिदेविभंछन् अरेदेविचिंतापुरिहो एकजीवितिकरऊं मोहिच  
रणवातसुनाई यतिजोमृगघाटकनकेहिमोक्षकीचोनहिहैं ७ अस्यार्थ  
यतिकराचिंतामनिदेविलेभंदा इछापुरिदेविभंछन् अरेदेविचिंताप्री  
हो यकजीवितिकरऊं मोहिचरणवातसुनाई मासुजोषान्याकाजिहो  
ला हाडुजोषान्या राजपातहोलाहै ८ अस्यार्थ यतिइछापुरिदेविले  
भंदा चितापुरिदेविले परदेसि २ भाईविछोडलाई कलकाध्यामृगदोरा  
इल्याईरवाधागया ताहाप्रांतसाहेवसुतिरहाकाधिया काजिलेजागोभै  
कनवस्थाकोधियो तव १ पहररातविन्यायछि गंगावारिपारिकादेवि  
हरुले वातचिन्नगयाकी कलकाध्यामृग दोलाइल्याइकनवाधागयाको  
सवैसुनीहिरिवस्थाकाधिया तोबाधिगयाकामृग काजिसमातिकनमा  
रपोलीषान्या वषत्माचितामनिदेविलेभन्याकोफुठो होईन सत्यवचनहो  
ला इछापुरिदेविलेभन्याकोतामासुषान्याकाजिऊंछ हाडवान्या राजाहोला  
भन्याकोसुनाथा आजमैलेकसोगनीहो हाडवाउं भन्याराजाऊन्यासाहे  
वछन् मासुषाउं भन्यामैलेमासुघाई साहेवलाईहाडकसोगरा राखुं म  
निमनमाचिन्नगयोर देविलेभन्याकोवचनफुठो होईन भनिकनश्च  
लिकतिमासुराधिकन सवैहाडसधिदियार उपरसवैमासुषाईदिया  
ताहाप्रा ३ पहरभयोर साहेवपनिजागाऊनलाग्यार काजिलेमासुहार  
दियार आफुसुन्या ताहापछि साहेवलेउदमासुपोलिषादा रातयनि  
विहायो साहेवले हाडमासुपनिघाईसक्या तेसाविषयमा जसूके  
सरभन्याको राजा केसरसी भन्याकोउसैरातमावेठालागीम सऊं  
ताहोकेलासूमतिगंगाका देविघातमासेलाउनलायार साधिसोकार



गथा. ताहापछि घर फर्कि जान्या काजिसुत्पाको थियो. साहेव जागा भैरवा  
छन्. त्यो भला। दमिकासिसुत्पाको. शिवदत्त बालरा भस्मासुर भन्दाको का  
जि रजनाले मयाको. राजालाई अग्निसंस्कार गरि. घरीतिर आउदा. त्यो सा  
हेवलाई देखाए. यो मानी स्ता. भला दमिको छोरा ऊनान्. इने लाइल गिक  
न राजा थाप्यो भनि दर्वार मालगी. कनटिको दोरा जा थाप्या. ठोकामाय  
हुरा. चौकि वसाया. आफु हर्षमान संग. रजाई गरिव त्याभया. आफुना  
भाइ काजिलाई. विर्सन भयो. ताहा प्रांत काजिसुत्पाका थियो. ४ पहरमा  
जागो भयो. साहेवलाई हेर्दा ता. देखेनन्. वदो फिक्कि गरी रुन लाग्यो  
ताहापछि मनमा चिन्त गछन्. केहि काममा साहेव जानु भयाका ऊनान्.  
भनिकाजि कामनमा. संतुष्ट भयो. धान्या कुसधान लाग्या. ताहा प्रांत.  
ताहा काराजा मरिकन. घाट मासेलाउन गरिकन. घर जांदा. साहेवला  
यील गिकन. राजा थापिकन. ठिको दियाको काजिले चाल पायेनन्.  
ताहा प्रांत काजिले. भोतन घाइकन. मनमा चिन्तना गर्छन्. अवकता  
जाउँ भनिरहदा भया. तसर्थ देस देस काराजाको हजुरमा जा छु. तहि  
चाकरि गरिकन वस्तु. भनी कन दर्वार माजादा. चौकिले पक्रिकन. ने  
ल माहालिकन राधा ताहा प्रांत. ५ दिन्मा रात्रीमा चौकिहरुको निदाया  
कावेला मा. नेल मिचिकन भागी आयार. ताहाको काजि भस्मासुरको.  
घरमा गएर. आज मलाई वास देउ भन्दा. भस्मासुर भन्छन्. हेस्त्री मभ  
न्या दर्वार मासलामु गर्नु जाछु. योसिया हिलाई. षटविछोउनामा वस्त्र  
दियास. भनी अछाइकन. आफु दर्वार मा गयो. जब आफुना पुरुष गथो  
तसै योस्त्री भन्छन्. हेसिया हिति मित्रहान वस. अत्रै जाईकन वस. इ  
ता भस्मासुर भन्दाको काजि ऊन्. तिमिन पत्याया. तिमिलाई वस्त्र  
ताया काठाउक सोछु हेर भनी कन. देखाउन लाग्यार हेर्दा ता. भित्र वा  
घेतेलको कता हि थापिरा ध्याको. त्यो कउहि माथी विछोउना राधि.  
याको जसै विछोउनामा वस्त्रो. तसै कराहि मायर्नो रहेछ. त्यो चरीत्रे  
धिकन त्योसिया हि भागी गयो. ताहा देखि जाई. शिवदत्त बालराको छो  
रा जयपति का घरमा जाइकन वस्त्रा. वस्त्रावस्त्रा केहि कालमा. जयपति  
को विवाह गर्त निमित्तमा. उदेपुर भन्दाको रुकने गर थियो. ताहा  
चन्द्रपुर भन्दाको राजा थियो. तत्का पुत्री लक्ष्मी भन्दाको मैजा थियो.  
त्यो मैजा लाशमा गिकन. बालरा लाइ पठाउदा. भयो. त्यो बालनले. सा  
विदा भैकन जादा भया. ताहां प्रांत उदेपुर भन्दाको सहरमा. पुगिक  
न बालराले सायत हेरिकन. अजलि वाधिकर जोरि विंति गर्छन्. हेम  
हाराज इठकन साहि. मत्ता कन्यार्थि भैकन. कन्यामा न आया काईक  
आई भन्दा. जन्मकेसर भन्दाको देसको काजि. शिवदत्त बालराका छोरा  
जयपतिलाई हे. भनि विन्ति गर्त आयाका. ऊं जोमर्जि ऊं छ भंदारा जालेव



डारना कामत्रिऊं भनिकं न्यादिया ताहां प्रांत काजिले यथाया का बाहराले  
 पतिसकलाय १००००० रुपिया श्रोठिया तालाई कन घर गया ताहा प्रांत का  
 जिका वचमा पुगिसव हतांत विति गरिकन गहना कपडा विवाह का सरा  
 नाम सवत थार गरिकन वरिया तहि न्या वधतमा काजिसि वदन्न बाहरा  
 ले न्या फा छोरा लाई से तो कुमि भया को रहे छ तसर्थ छोरा लाई देवता मे  
 जामाने नन् भन्या निमित्र ले न्या फा घर माया ल्या को यालु बालाई साप  
 त भनी कन उलाहा तुल्य आई आ फा छोरा जययति भै लोक लस्कर सवै वरिया  
 टगया ताहा प्रांत उदै पुर मा पुगिकन ताहा कारा जाले न्या फा मुलुक मा सवै  
 रारा गराई कन सिनुर जात्रा गरि जयंति यछि कन घर मालगी जत माव  
 साई विवाह गरि दिया ताहा प्रांत विवाह भया यछि ७ साथ दिन्मा विदा गरि  
 दिया चाकर हाति घोडा चाहि न्या सरा जाम दार्जो संजुक्त गरि दिया ता  
 हा प्रांत ताहा देवि विदा भै जादा भया जां दार कैलास मति का देवि घात मा पु  
 गी देरा गरि वस्या संध्या काला सिवदन्न बाहरा कामन मा पाप वेता योर  
 गंगा कातिर मा गई विति गया शिलोक भन्न लागा रामन पुत्र पुर्वत द्वा  
 राजा स्थान छलंगता कन्यार्थ पुत्र श्वेव गंगाय संछेप करी १ अस्यार्थ हे  
 गंगामाई तिमि भन्या महा सत्य राषिकन वस्तु भया को छन हे गंगामाझो  
 पतु भनी कन लै गया को हो आज घर दुग्गा पछि यश्ने रुगग गली वोहारि  
 ले पनि मानेन तसर्थ नाउ मा चठी कन पारि जां दाना उबराइ कन मारि दि  
 नु हवस मारि दिनु भया तपाइ लाई एकला घरु ये या चछा उला भनि विति  
 गर्हु भया यस्ती कर गगया को वोहारि ले चाल पायार गंगा का किनारा मा संध्या  
 गर्जनां दु भनिकन गई न् मुरा माला जपिकन विति गर्दि भईन सत्य पिना  
 सत्य माता सत्य गंगा सत्य पुरुषोत्तम ३ हं श्रीं रं कुं स्वाहा ॥ मंत्रि उरु भन्न  
 पुत्र लोभना स्तित त्रध्यान यतथा २ अस्यार्थ हे गंगामाई तपाजिका चरन  
 मा आई कन यो तोत्र पाथ गरि यो मत्र जपु तपाई भन्या महा सत्य राषी  
 वस्तु भया की छन यो काजि महा पापि छुन हजुर मा आई कन मेरा स्वा  
 मि प्रभू कन मान्या विति गर्छन मेरा ताजो दिन्मा वावा मरुतारीले जेति  
 लकस यानिलिकन जश्नाई वावा ले संकल्प गरी दिया था मेरा स्वा मि उ  
 नेऊन आज तश्चेले गर्छन हे गंगामाई हजुले सत्य धर्म न छडनु हवस  
 तिने का छोरा कुल लाई माग्पा को भया पनि आफैले छली कन मेरा स्वामी  
 कन जत माव साई तिने का हात को सिंडर मेरा माथ मा पयो आज तिन्  
 का छोरा का स्त्री कौन तरहले होली भनि विति गर्दा गंगामाई यनि हासिन  
 ताहा प्रांत नाउ मा लोक लस्कर उलाहा उलहिसवै तरि यारि ल्या या यछि  
 काजिका छोरा जययति नाउ मा चह्रित र्दाता नाउ उरि गंगाले वगाइ कन  
 मया तव को सुभरि माल गिकन पारि मा पाया मा आफला तसर्थ क  
 लामनु ध्यले अर्की लाई पाप न चिताउनु आफै छे य छे यति करु ले



राति लक्ष्मीदेविकी वचन सत्य मानु वाहाय छि जय होला ताहा प्रात काजि  
 काछोरा लाई गंगा माना उवरी मयो भन्दा धवर दवार मासमाचार सुन्या  
 र तवाजा अत्यंत फिकी गरी कन राजा मली नभै राजा काजि भला मानो  
 सः सवै साथ माली कन राजा अफै हेर्ने आया घात मा अफै कन सुदीलाई  
 संस्कार गर्न लाग्ना कोहेरी ताहाय छि सापत काडिल ग्पा कोडल हाक सारह  
 छ भती हेर्ने जाशता ओफै भाइ रखा छन डलहाले यनि आफना दाज्यू हो  
 भनि पाउ मा परी दंद वतारि कन अगालो हालि कन राजार त्यो डलहा  
 उदै जा नारुन लाग्ना पछि यकांत मा वस्य भया ताहां प्रात डलहाले आ  
 फा दाज्यू काहजुर मा आफै लक सगया को सवै हतात विंति गया ताहां  
 प्रात आफ्ना भाइ का कुरा सुनि वरुनै जोध भै कन ताहां को काजि सर्प  
 रन जि की थर्थी कि सवै भारादार लाइ मारी कन आफ्ना भाई लाई काजि  
 दियात वर भाई विछोड त्यो राजा काजि रानी आफना यरियार भेला भै  
 कन राज्य मा बडा मोज मजा क समय लभोग्य मान गरि हर्ष मान संग वस्य  
 भया इति श्री विष्णु परचितायां लालहि रा प्रति पुराणे इन्द्र हस्यति  
 संवादे षष्ठ मोध्याय ६ हिराकं अति श्रेयः सदा ध्यानं दिने दिने अ  
 र्चकार्यं पुनश्चैव राजडं दछलंगता १ अस्यार्थः ताहां पछि रानि हि  
 राले सदावर्त गर्दा चारै चौधराउ काजोगि संन्यासि वैरांगी कहिर नान  
 क जोगि जगम् सब भिक्षक हरुले देस देस वात आउदा लाल को धवर  
 ल्यावना कि भेनानि मित्र मा राजा उदै चन्द्र लाई छली कन सदावर्त  
 को दान गर्न लाग्ना दान पुरा पगया को वर्ष रुकाउ वर्ष भयो तेस्ता वि  
 षय मा एक फिरंता जोगिले रानि हिरा को सदावर्त घाउं भनी डर देस वा  
 ट धाई कन आउंदा एक तलाउ मा वाल सुकी को परियार देषिक नर सा  
 ना अता सघाई कन डरले लस्ता छोडि जग्मा पस्याता रानि हिराले देष्या  
 र आफ्ना सुसाया सूर्य कलालाई भनिन् हे सूर्य कला हो अति नधा  
 बल छोडल येडा तन की ल्यावल वोलाई स्वामि ककार नकर ऊं पुन्य भोज  
 न धिताई १ अस्यार्थः हे सूर्य कला त्यो जोगिले रस्ता छोडि कन जंगल  
 मा गयो तिमि गै कन डकिल्या उभनी यठाया भोजन घुवाई यठाई दिई  
 लाभंदा सुसाया केटिले लिन जांदा जोगिता डराई कन भागि गयो केटि  
 भंछे हे गोसाहि हिरा रानि को सदावर्त मा जान्यार सताता फेर पयो फर्का  
 हिउ रानिले लिन यठाया को हो भनियो पुरा मा समातिक न जाउं भन्दा ता  
 मया को जस्तो भयो र तेरो पुन्य आवा गरिन बोली भया जस्तो भयो र तव  
 केटिले वो केर हिरा रानि काहजुर मा ल्याई दिया र हिरा भन्छन् हे जोगे  
 धर हो काहे कतुम् अता सघावल काहे निमिष छुपाई योग रहतु मारो ध  
 र साला जसे भोजन घाई २ अस्यार्थः हे वावा जितिमि फिरंता जोगि  
 हो काहा दे दि भाइ आ योर आज मछे उ पुग्दा क्या कारन ले डराई कन आ  
 वाल हे रि मुख न बोली वसिर खाछो यो धर्म साला तात घो हो भोज घाई ना



३ कनकलिनयथायाहोभनिहिरागानिलेभन्दाताहिरागानिलेभन्दाता  
गिकामनमाहिरातामनुष्ययोहोभनिआवालेहेरिकनभन्दाताया ॥  
हेमाइहिराहोचारहिषुडमेसवदयकचलसवनसुनिहामधार्सरायकहे  
लहिराहिरासोहिअतासहामुधार् ३ अस्यार्थ हेरानिहिरातप्रोताम  
चारेषुदसोयुग्याकोछसोहिनामसुनिकनमआउदातारस्तामाएककण  
लभन्याकोतलाउरहेछताहोएककदमकोरुषरहेछत्योरुषमाआइकन  
देरावनाइधुरिलगाईवस्यारात्रिविषयमातेसटलाउवाटशेसनागयक  
हजारनिस्कोरबनमाचठनगयापछिवाटसानुसर्पनिस्कोरछेउमावसी  
कनहिराहिराभन्दैमैलेदेव्यारउरलेरुषमाचठिकनताहारातभरवस्या  
जवउज्यालोभयोसानुसर्पहिराहिराभनितलाउमायस्योजवसूर्यउद  
यभयोतवरुषवाटआठलीकनउरलेअतासधार्कनतलाउवातनहो  
कनवनवनभागीआयाकोताहोदिभागिजादनाहिराकोसदावर्तकोपो  
वातहिहोभनिएकगोथालालेदेघाइदियाथ्योतवमेरामनमाचिन्ननाभ  
योसर्पलेपनिहिराहिराभन्छनत्योहिरायनिसर्पहोलातस्कानजिकमा  
पनिजानुछैनत्योसदावर्तयनिषानछैनभनिकनमैलेसोहिअतासधार्  
ईरस्ताछोरिजंगलमावस्याकोहोहजुलेकेटिलाईलिनयथायासाहेअता  
सधार्कननवोलीआघाकोपरैलावाधिमआजतोभयाकोहोहेमाइहि  
राअलेहजुकोमर्जिऊद्यहिरागानितामानिसुपोरहाछनभनिकनआ  
घालिहेरिकनविंतिगयाकोहोभन्दाहिराभन्छन जोगेश्वरहोकडने  
दिसाकोनेठाउंसर्पदेपितुमआईघडितभयलपुन्यहमारोहामस्व  
देउवताई ४ अस्यार्थ हेवावाजिकोनठाउमासर्पदेधिकनआईमेरो  
अतषडितऊन्याछतसर्थत्योसर्पवस्याकोठाउंकाहोहोमलाइकहिवस  
नुहवसेभन्दाजोगिताकेदेराइकनआघाकोपरैवाधाकनभन्छन ॥  
हेरानिहिराहोतमहिपुछलपुरापहिकारनहामतोकेसेवताउउतरदि  
सानलहिऊण्डलसर्वबैठेउहिठाउं ५ अस्यार्थ हेरानिहिराहोतधार्  
त्यपुन्यकोनिमिन्निमासर्पवस्याकोठाउंसोधनुभोहेहिरात्योसर्पको  
ऊरागर्दतामलाईअतिडरलागुछतसर्थमवताईदिउंलासुनरुवसहे  
माइहिराअहादेपिउन्नरदिसामा २कोस्कोविवमा १दवलऊण्डलभन्याकोस  
कतलाउछतेस्तलाउमासर्पवस्याकोछतेस्तलाउकाछेउमाएककदमको  
रुषरहेछभनिसवहतातकरुदाहिरागानिअतिप्रसिभैकनत्योवावाजि  
लाईभोजनप्रवाइदानदसिराकपडारुपैयामुक्तौदिदिविदादियाताहो  
प्रांतसंध्याकालमाजोगिलेवतायाकोऊरासुनिकनत्योकवलऊण्डलतला  
उमाहिरायकलैगैकनकदमकोरुषमाचठिकनवस्याभयाताहोप्रांत  
आधारातमाऊण्डलवाटएकहजारनागनिस्कोरजंगलमाचठनगयाप  
छिवाटएकसानुसर्पनिस्कोरतलाउकाछेउमावसिकनहिराहिराभन्दा  
कदमकोरुषवातहिरालेदेघदा रुषवातयोहिभन्देहेस्यामेभनीकन



हेहिगारानियसेहोले  
नहिजैतिमिलाईकदिसंभन्याकोहो. आजसमहीकनरोयारकायु. हर  
छो. तैपनिमाछुसभन्या. हिजोकोप्रीतिआजपनिरहन्नाछ. हिजकसेभ  
योतापनि. आजतिघोमेराप्रीतिराघनुछभन्या. एककामगर्जयेयो. का  
कामहोभन्या. नागरुहलाईदालभात. दहि. उद. पावा. सागपाद. धिउते  
लनुन. चिनि. पान. पकवान. अचारसमेत. खानासराजाम्. पकाईक  
न. यसैतलाउमा. सबैसराजाम्. तयारगरिराघिदिनु. जबवावामहता  
रुचरुनआउंदा. देखेननुर. पानदियाकोसराजाम्देखि. छुसंभैकनवा  
नन्. तवषायापछि. योभोजनहामिलाइषानदिन्याकोहोभनि. मअति  
संतुसभया. तिमिलेका माछो. मनमदिछुभंनन्. तेस्ताविषयमा. हेहि  
रातिमिलेकसोभनुभन्या. हेनागपरमेश्वर. हजरसंतुष्टजनमयोता.  
मैलेमाग्याकोवक्लनुभयोता. वाचावाधनुहवस्. तवमविंतिगरुला  
जववाचावाधनुहोला. तिमिलेविंतिगर्नहेपरमेश्वर. नागराजा. मभ  
न्याहिरारानिहो. तपाजिकोकांछाछोरा. भन्या. मेरास्वामिषसमुकुन. त  
नैलाई. हजुर्माविंतिगरिलैजाउंला. भनुर. वाचालेहायापछिवाचालेम  
लाईतहकितदिन्याछ. तवतिघोरमेरो. हिजोकोजसैप्रीतिहोला. यतिका  
र्यतिमिलेगर्नुपर्छ. भंदाहिरालेहवसूभनि. अत्यंतपुमिभैकनताहादेखी  
फर्किकनघरआईत. नाहाप्रांत. जबउज्यालोभो. तवरानिहिराले. राजाउदे  
चन्द्रकाहजरमा. गईविंतिगर्दिभईन्. हेराजानपतिहो. पुन्यहिकारलि  
उतपहिपुरनभईएकहिविनतिकरी. कउहीपृतिछाउहोला. राजाबाल  
राभोजनधिलाउ. ६ अस्पार्थ. हेराजानपद. हजुरमामैले. विंतिगर्नुहे  
महाराज. लालतिरकोमायामाई. हजुरतिरकोअधारराघहु. अवतापुण  
सांगतागर्न्याकानिमित्तमारुयेयाचावल. दालधिउतेलनु. दहिउइ. वा  
न्यासबैसराजाम्. वक्लनुभयासांगतागर्दुंभदाराजाभंछन्. हेरानिहि  
राहो. तुमारीपुन्यपुरनहोला. हर्षवठिवठिआई. लेहोरानियचहिमन  
बालनभोजनधिलाउ. ७ अस्पार्थ. हेरानिहिरातिघोपुन्यपुर्णभयाको  
देखिहामिलाईअतिहर्षमानभयो. सांगतागरिबालरालाईपुवाछोभन्या  
वठियाहोभनी. सबैसराजाम्दिया. नाहाप्रांतहिराले. सबैसराजामलि  
कन. त्योकवलजंराभन्याकोतलाउ. मागेकनभोजनवनाउदाभया. तसै  
विचमा. रातपनिपयो. संध्याकालभयोर. भरियाहरुलाई. भोलिपुमान  
आउभनिहिरारानिलेविदादियार. आफ्नाघरमागया. ताहोप्रांतहिरा  
मात्रेताहवसीकन. जीभयाको. सराजाम्सबैवजाईभोगलाई. सक्याप  
छितेसैचौरमा. १ हजारभागठाउ. २ मारावीआफुकदमूकीरुषमावठोक  
दस्या. जबआधारातभयोर. तेसतलाउवात. १ हजारनागनिस्कोरचठ  
नकाता. पानपतवान. १ हजारलायाकोदेखिकनषाया. वालमुकिताग  
नकातागसंपूर्णअर्धकन. नागराजाभंछन्. हेभला. मानिसहामिलाई



३५  
इं भनिबितिगदराजाभंछन. हेवैरांगीतिमिलेभन्याकोमेलतुजी अहिया  
तिमिलेतावतुर्मासावस्तुभंछे. तिमिलईकुशयानितलराबिवितोगदि  
कु. भनिअमारमेकाकोसोमवार. औसिकादिन्मा. सिद्धिगंगाकातिरमागे  
जानचौरभन्याकोतारमावठिगरिबनाई. वेरागिलाईविर्तागरिदियों. ताहं  
प्रांतवेरागिले त्योजोगिजानचौरमावस्तुभन्या. ताहंप्रांत. वेरागिवेहानेउ  
ठीकन. गंगामास्त्रानगरि. गाउमागेभिक्षामार्गा. लाइमातापुत्र २ जनालेवाई  
कन. नेमगोरुवालाईचछाउनगया. तसेपकारसंगकेहिसमयवित्यो. ताहं  
समयमा. १ दिनविषयेत्योगोरुलाइताछावनमाचछाउनगया. अ  
बलाभयछ. चारलाउदा. त्योगोरुबुढोभैकनमन्यावषतभयोकोरहेछतमर्थ  
गोरुहिनसकनर. औलोलेहायात्योगोरुलोओ. ताहंप्रांत. गोरुमनेतायो.  
भनिमहाफिक्रिमानिऊन. भंछन. मेलैयाल्याकोगोरु सपनामाओमहाहृद  
लेत्योगोरुतेरायाअभयो. तसुसायातेमेलतेगेमनकामनासिद्धिगरिदिन्मा  
भनिअपनामाभ. त्या. तवमेले. दान्यभनीचाकरीगयाकोहो. आजमेरासतदे  
विमनेतायो. भनिमहाफिक्रिमानिउदासभैकन. गोरुलाई. अंगालोहालीहन  
जाया. ताहंप्रांतगोरुभछन. हे. इतिमिकानफिक्रिमानिस. रुंछोमेरोता १००  
वषआपुथियो. आ १०० वर्षउ. पाभाजरातको १५ घरिजादोमेरापानजान्या  
छ. तिधोहातदेविमयाकोहोइन. हेभाईतिमिलेदाम्यमयोभनीफि. कीनगर  
तिमिलईमअतिदिजाहु. हेभाईतिमिले. महतारिकनवऊतसभारगयास.  
ममयापनिकियाकर्मगयास. सताआज १५ घरिमासमन्याछ. हेभाईतिमिले  
प्रभातेउठिकन. मेरापुछरउधलीकन. यासावाधाकन. मेराअंगमुनी. पा  
साहाधीकन. तिमिलुकि. कनवस. कानभन्याइ. द्याराजाअगतिपयाकाछन  
तसर्थ. मेरासासुघाईकनउ. नराजापुछरछ. तसर्थ. त्योइन्द्रराजाकनपुछग  
राइकन. वेकरछजान्याको. तिमिलुअमहाहृदले. त्योमालतीभन्याको. राडिवा  
न. कोवमा. वासगराइकनपेजगराथो. तसर्थ. त्योइन्द्रराजापुछकोभेसग  
रिकन. आउत्याछ. तमेअचवातमेरासासुधानआउन. तिनेऊनइन्द्रराजाभ  
न्याको. नमेपासासापुछ. तसर्थकनसमातेर. मंजु. कसोभन्याहेपुधराजयो  
गोरुतामेरादाम्यरु. मेलतेकोअभिसंस्कारचगरिकन. तिमिलेधानआयो  
तिमिलईसाईदुकि. तिसाछ. रिअप. गालाईविदाहगरिदिहु. नवतासाईदु.  
मंदाराजाइइलेतहकिलदिन्यावाजावाधननाउ. नुर. मेरोमासुधानदिनु. त.  
हाप्रांत. पाइन्द्रराजासो. गे. क. न. अ. य. अ. लाई. येवकन्यासितयहाईदिन्याछ.  
त्योपावजसाकन्यामा. जानराओ. भैकन. आउला. तेहिअपआहो. हेभाई. त्योअ  
ममरायायापछितेरा. मनीवा. ल. सिद्धहोना. ४ दिनाकोवादसाहमवेकयत  
गोरिकन. आऊराजाऊन्याछन. हेभाईतिमिलेतेतिकामगयास. महतारिका  
वरुनमेरागयास. मेराहाउ. पाइ. यनिगंगासासेलाइदियास. अतिऊराभ.  
यायाछ. १५ रातपानगर. हे. गोरुपतिमयो. ताहाप्रांत. भोलिवेगप्रभातेउ  
ति. या. अ. सु. छ. उ. धलीक. यावाधा. गोरुका. आगमनी. पा. मा. था. पा. आ.  
ऊ. लु. का. रा. या. ना. स. प्रा. त. त्यो. इ. राजा. ले. पु. ध. का. भे. स. ग. सी. क. न. आ. ४. र. ते. गे.  
रु. का. आ. रा. मा. व. सी. क. न. म. सा. न. न. या. र. ऊ. का. त्यो. पु. ध. ता. या. सी. सा. प. न्या. त.



बवेरागिगयेर समानिकनभंछन हे गृधराज तोराजाइवतायासाकन  
मेलयस्कोक्रियाकाजनगरीकन तिमिलेमासुधानआयो तिमिलाईमा  
दुख कितिमोछेरिअपसगलाईविवाहनदेउ तवतिमिलाइछाडिदिदु  
मासुषाइजाउला भंदागृधराजभंछन हेमनुष्यहोतिमिवडामनुष्यरखा  
छो मंलाइमासुधानछादिदेउ मासुषाइसक्यायछि इडलोकमागयेर  
मेराछोरिअपसगलाईपठाईदिउंला भंडावेरागिभंछन हेगृधराजतमे  
छोरिअपसगलाईपठाईदिन्यावावावाधनुहवम तवछाडिदिउंलाभ  
अगृधराजभंछन १वावा२वावा३वावासत्य३भनिवावादिया यछिबे  
रागिलेछाडिदिया तवगृधराजलेमासुषाईकनगयाताहाप्रांतत्योए  
धराजइंडासनमागे तेषादिनमा अपसरासितपंचकन्यालीकनभा  
यरभंछन हेभलामानिसूहो हामियांचकन्याआयाकाहु १जनानिमि  
लाइ गृधराजलेदियाकोहो हामिलाईपठाईदियाकोछ हामिआईरखा  
छो अवरहामियांचजनामा एकजनाजसलाइराषछोराष उपरहामि  
जाहु भंदातेमवेरागिलेमनमाचिंतनागछु इने ५जनामाजोनराश्रीभ  
याकीछन त्योअपसराहोली त्योराश्रीभैआयाकिताबालिनीहोली भ  
नी हानिरामेभैआयाकीफर्काइदिया जोनराश्रीभैआयाकी अपसगआ  
ऊसंगराषी ताहाप्रांतत्योअपसराविवाहरगरिराष्या त्योवेरागिलेवि  
वाहरगयापछि तेस (गोडकोहाउबोड सबैसिद्धिगंगामासेलाउन गया  
ताहाप्रांत १०१५दिन्माता त्योवेरागिवेस्याकामडिलता तेसबेलाविहार  
नेछ तबेलामाभन्याहातिघोडाउलीरखाका ठोकामाभन्यालोकलस्कर  
रवाडुलोभैरखाछन सबकरोसंजुक्तसंपूर्ण रखाकोदेवता मा - माजो  
राजाहरूसवैडरलेकेयत्भै पिछापनन्याया त्योवेरागिलाईवित्तादिन  
राजापनिपिछापनन्यायार २ थंडकाचारवाड साहपनिकयत्भैकन  
त्योवेरागिभयाको उदैचन्द्रराजाआफु १यकैवावसाहभैकन जोगिजान  
चौरभन्याकातारमा वदोतषट्ठवनाईकनवस्याभया कोहिरुकसमयमा  
आफुसूरानुमुलुकमा आफनोरानीछोराछोरी आफुमुलुकको का  
जिलोकलस्कर सबैसमशीकन राजाउचन्द्रकामनमाचिंतनागछन ता  
हादेविजयपुरभन्याकोनगरमा जोगिजानचौरदेवि राजाउदैचडले आ  
फुसहनारि मालती आफुगानिअपआ आफुलोकलस्करसबेलीकनता  
हादेविजादाभया १५दिक्कोरस्तामापुग्छ आफुछोरा भाईविछोड इनेका  
कारान्यमापुग्छ आफुनाछोराविछोडकामनमा वडाराजायाउलापुन  
योभनी देगवनाइकन आफुसक्याकोमेजमानिलीकन राजाकाजिलेदस  
गर्नगयार मेजमानिवछाईकन नमस्कारगर्दा आफुवावोरहेछ मेरावा  
वाउदैवड भनियाउसमाति दंडवत्गरिकन वस्याभया ताहाप्रांतआफु  
छोरा दा पभाई विछोड विहीकन भतिष्ठसभैकन हर्षमानसितसकत  
गर्नकनवस्याभया ताहाप्रांत आफुछोराभेना नैकन हर्षमानमितआफु  
सूरानुमुलुकमाजादाभया ताहादेविजादर दिन्मानयपुरभन्याकोमह



पुण्याभया. ताहोकोकाजिमानसिंहले. आक्रामाइतजातुभयाको. आ  
छोरादाज्यभाईविछोड. पनिदेसांतरमाजादाभया. हिरागानिप. आक्र  
नालालआईकनलगिन. तसर्थ. राजपनिधुसुनुभयो. तसर्थराजाउदे  
वडउदासुमेकन. देसातराफेर्नगयाकाथिया. आजसवैराज्य. जितिकन  
आक्रमकेवादसाहभैकन. तपस्यामाजिति. आक्राछोरादाज्यभाईविछोड  
लाईसाधमालीकन. आयाकोचालयायार. सवैभारादाग्रहले. राजाउदे  
वडकापाउपरिउदवतर्गनआया. राजाकाहजुर्माआइकन. काजिमासी  
ह. र. की. नजिकीपोहित. बाह्यण. पणितरुसवैले. कतिगर्नलागा.  
धरहो. तुमतयस्या. श्रेयवदनकला. वषदेवकरासकलवंधवि  
१. १ सत्यकृतवदनवधतने. येस्वर्यभावाकृतम्. प्राप्रकल्याणत  
२. इतिस्तुतिराजाउदेवडकाहजुरमासुनाई. कनकाजिसदर  
नर्मनगरिकन. भलाकसारिगरिकन. ताहादेधिसिहुरजात्रागो  
वकाकोवाजावजाई. मंगलसुगरि. देवताकोभजनगरि. दुर्वा  
पार. ताहाप्रांतराजाउदेवड. सिंहासनमावसि. आक्रानि  
ननयपुरभन्याको. सहरमा. चारैवादसाहभैकनभैतगाधिकन. एकैआक्र  
वादसाहभैकन. महाभोग्यमानगरिवस्यभया. इतिश्रीविष्णुपदविर  
चितायालालहिरागुतिपुराने. इन्द्रहस्यतिसंवादे. अष्टमोथाय. ८  
राजाउदयचंद्रहृदयश्रेवविष्णुविनासिनितथा. राजारूपेतत्रश्रेव. उष्टमा  
याहिरास्तथा. अस्मार्थ. राजाउदेवडलाई. यहलेवाप्रगरा. देसांतरग  
याकाथिया. तपस्यामाजितिकन. चारैवादसाहपति. आक्राएकेवादसाह  
भैरवाकोछु. भनी. अहंकारगरि. सवैलाइत्रासदीकनवस्या. ताहाप्रांतकेहि  
धन्या. वसंतभुतकासभयमा. गतविधे. राजाउदेवडकासपनामाहिरा  
गानिकोमुहारदेव्याछनुर. प्रभातेउठिकन. विष्णुविनासिनि. कुटिनिलाइडा  
किकन. आत्मागईन. हेविष्णुविनासिनि. फेरित्येहिहिरालाई. मोहनगरीक  
नमछेउल्याउनसकलाकि. न्योगानितिमिलेन्याइदियनभन्या. मेरिदेहिज  
लिकन. भुसुनुनलाग्यो. तसर्थकौनैप्रकारकोजुगतिगरीकनल्याउनययो  
भंदाविष्णुविनासिनिभंछे. हेराजेउहजुर्मावितिगई. मुनुहवस. हेमहरा  
ज. मजोछु. छतिसकलाचौरासिवाढोलेछुमाइकन. रानिहिरालाई. मत्या  
उला. यस्कासमाकेहिगाहोछेन. फिकिनमाउहवस. सर्ववक्तउहवसभ  
का. राजाउदेवडले. सर्वेधान्यासराजाम. तथारगरिवर्षतिनकोसराजाम  
गरिदियार. रानिहिरालाईलिनकन. विष्णुविनासिनिविदाभइन्. ताहादे  
धिजांदा२५दिन्कारस्तामापुग्यारचितायोपुरभन्याकोसहरमाप्रागिकन.  
ताहो. जान्नापारधीजेसिवोलाई. भलोसायदहोरे. ८४वर्षकोफूल. २५चका  
रकोसुगंधभयाको. सस्ताछललीकन. हिरागानिकाहजुर्मागईकन. उर  
दउरकनदर्शनगरी. वस्याताहाप्रांत. ६७वर्षमाहिराकोहजुरमाव.  
कदिन्याहिराकोहजुर्मा. विष्णुविनासिनीवितिगईन्. हेमैजामाहेव. ५५.



मम साक्षात्कृत भक्तनः नोऽप्यक्रान्तिमिको नुठो पुराधान नया याता म  
 पति केन स्वयं पतिमानमकिन वेङ्गण वासय निधाउ दे नन ॥ ४ ॥ युग  
 मपुराधका भेताउन साकिन अगतिथ निरुद्धे तसर्थ हजुरकोराग  
 लालकोहजुलेमागिनुठो पुराधान विनिगनुहवस भंडाहिराकोदिननु  
 भिकनः आक्राराजालालकोहजुमीगैकन विनिगर्दाभईन् हेत्वा निप  
 हजुकोपि पारिरानिमई भन्दाहजुकोनुठो पुराधान वक्तनुहवस भंडा  
 लाल भंडा हेहिरात्वाकुरातगर हिकोड मोतघोरमेते दृतिछुरताहा  
 ला नंदोहि भंडन हे पुराधानाजान भेकन आफनावसपुत्रु  
 नुठो पुराधान भाग्य विछोरकुनारहे भन्दासंसारमासवेधर  
 भि मलाईहजुले छलिकन कुंमऊं हजुकोनुठो पुराधानवाई  
 कानुहवस निकहथागरिमई भंडालालभ हजुनिहिरा  
 पारिनेले पायाकोही पुराधाउ भनिदियार हिरालेजुडा  
 नी अतिपुमभेकन विधुवि मिनीछेउगेकन भंडाभ  
 मा आजमेनेत्वा निघनमको नुठो पुराधायाभदा वि  
 के हेमसागाहव हजुकोराजानेहजुलाई छुत्वाकोही  
 दाहोड ननु छुत्वाकोमात्रहो भदा फेरिहिराले राजाकाहजुमागक ताव  
 तिगईन् हेत्वा निपभ गार्वालागालाई हत्यागयाको पापछ आक्रा  
 स्त्रीलाई छुत्वाकोहेष भस्वामी मत्पमत्पववनगरीकन हजुरकोनुठो  
 पुराधानवक्तनुहवस भंडा लालभ छन हेहिरातिमिते मलाई अतिर  
 उदियो अवसधानदिनुभनिकन मायामारीदिक भेकन निर्मायापि  
 तभंछन हेहिरातलाई मेतमत्पववनगरीकन केवलनुठो धामदिनु  
 पुनरीकाकिनारा माजाउं हिउ भंडालालहिराउवे जना ताहा देखितिर  
 सवमागया ताहापछि नापकारको भोजनवलाई सुवर्गाकोपनीया  
 भोजनहोले त्यो भोजन हातमाराधिकन लालहिराउवे जना आजम  
 नरीकातिरमा गलासम्मप निआउं जाल सम्मगेकन पुर्वदिताला  
 लकोमुइरा पश्चिमदिमाहिराकोमुइरा गरिकन लाललेबौदाभया न  
 वआधाभा गभयो तवहिरालाई धानदिया जवहिरानेघांदाभया त  
 भेजल विषयमालाल अली गथा ताहा प्रानलाल अली गथाकोदेवी  
 कन हिराले अतिदुःखमानीकन विलापुगर्दाभया रवीरमागे कनरा  
 विविषयमा सुत्पारहदा उदासभेकन विरहिनिको रागलेवीत्वाभया  
 भेदरागितिजागालो मवमोहवि स्वामिजो मेरी नितजननार् अमे  
 धानजो मरन कनआई १ मुखमेरिनुगई आजनहीआई इच्छाके  
 आतिरयेजनमकनार् २ रातपनि आधा रातभई अवरह छरिवा  
 रामहल मे सुन्यभई यवालननागोकाग ३ विरहिति आदिरंग  
 राम मे गहिकर मदि यो भनघदाई ४ यकुना अभागिनिकरमका  
 यो मरनाको भारी सुभागिनी ५ विनमेरिनादिमका लहि  
 यो मरनाको भारी सुभागिनी ६ सुरदास किपु भभागा